

Строител

www.ksb.bg
www.vestnikstroitel.bg

ИЗДАНИЕ НА КАМАРАТА НА СТРОИТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ

BLACK SEA GOLD
ПОМОРИЕ

Премиерът Росен Желязков:

Трябва да направим необходимото, за да получим средствата по НПВУ

На първата си визита в чужбина премиерът проведе срещи с председателите на Европейската комисия, Европейския парламент и Европейския съвет

Мирослав Еленков

Министър-председателят Росен Желязков проведе срещи с председателя на Европейската комисия (ЕК) Урсула фон дер Лайен, с председателя на Европейския парламент (ЕП) Роберт Мецола и с председателя на Европейския съвет Антонио Коша в Страсбург. Това бе първата му визита като премиер в чужбина. От Министерския съвет съобщиха, че на срещите Желязков е поставил акцент върху значението на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Основни теми на разговорите са били и европейските политики, конкурентоспособността и необходимите реформи за устойчиво развитие.

„За България изключително важен е въпросът за целенасочените инвестиции по Националния план за възстановяване и устойчивост“, е посочил Желязков пред Фон дер Лайен и е подчертал, че това са пари, предвидени за България, и трябва да бъде направено необходимото страната ни да ги получи. Той е коментирал основните реформи и нуждата да бъдат преодолені някои политически предизвикателства по темата. „Конкуренцията и сътрудничеството трябва да вървят ръка за ръка. Затова ще търсим диалог с коалиционните партньори за разчупване на различията, свързани с реформите по НПВУ“, е допълнил Желязков. Той е уверил, че правителството е решено да работи за постигане на целите на Плана, които включват модернизация на индустрията, укрепване на енергийната сигурност и развитие на ключови инфраструктурни проекти.

► стр. 16

Снимка: Министерски съвет

ИНТЕРВЮ

► стр. 6-7

Д-р Драгомир Цанев, изп. директор на Центъра за енергийна ефективност ЕнЕфект:

Основно условие за успешното превеждане на политика за обновяване на жилищните сгради е предвидимостта

2025 – ГОДИНА НА СТРОИТЕЛНИЯ ТЕХНИК

► стр. 8-9

Инж. Христо Димитров, председател на КС на КСБ:

Важно е през тази година да отдадем заслуженото на всички технически ръководители

ISSN 1313-8723
9 4771313 4872004

Вицепремиерът Гроздан Караджов и министър Христос Стайкурас обсъдиха транспортните коридори по оста Север – Юг

Страницата
подготви
Десислава
Бакърджиева

„Много е важно да се ускори изграждането на транспортните коридори – от Солун до Видин и от там към Северна и Западна Европа, както и проектът, който свързва Александруполис, от една страна – с Русе, и от друга – с Варна и Бургас.“ Това е заявил вицепремиерът и министър на транспорта и съобщенията Гроздан Караджов на среща с министъра на инфраструктурата и транспорта на Гърция Христос Стайкурас, информираха от МТС. Тя се е провела в рамките на участието им в петото издание на Софийския икономически форум. Традиционно събитието се организира от Делфийския икономически форум и събира представители на държавния и неправителствения сектор, международни експерти и др.

Вицепремиерът Караджов е посочил, че е важно скоро да бъдат проведени разговори между България, Гърция и Румъния, за да бъде представен пред Европейската комисия общ план за изграждането на трасетата и да се търси допълнително финансиране на стратегическите проекти по направле-

нието Север – Юг.

„Само допреди няколко седмици между нашите две страни съществуваше граница, която затрудняваше както гражданите, така и бизнеса – губеше се часове в чакане. За бизнеса това се изразяваше в съвсем реални финансови загуби – над 500 милиона евро пропуснати ползи. Днес тази пречка е преодоляна, а пълното присъединяване на България и Румъния към Шенгенското пространство е едно от най-значимите събития за региона“, е казал Гроздан Караджов пред участниците във форума. Той е изтъкнал, че над 18 000 гръцки компании вече оперират у нас, като инвестициите надхвърлят 3,5 млрд. евро. „Това е доказателство, че не само сме поставили добро начало, но и че отноше-

нията ни се развиват с отлични темпове“, е добавил Караджов.

Вицепремиерът е подчертал още, че Коридор 8 остава ключов логистичен маршрут по южния фланг на НАТО от Адриатическо до Черно море и има огромно значение в настоящия геополитически момент.

По гумите му на българска територия се изграждат проекти по направленията София – Пловдив – Бургас и Карнобат – Сингел – Варна с обща инвестиционна стойност в размер над 3 млрд. лв. Липсващата железопътна връзка от Гюешево до границата с Република Северна Македония от около 2,4 км ще се финансира по Програмата „Транспортна свързаност 2021-2027“, е станало ясно от изказването на Гроздан Караджов.

Инвестиционната програма за общински проекти бе във фокуса на среща в МРРБ

Министърът на регионалното развитие и благоустройството Иван Иванов е провел работна среща с представителите на ръководството на Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ). Това събщи от МРРБ и уточниха, че на нея е обсъдено изпълнението на финансираната чрез държавния бюджет Инвестиционна програма за общински проекти. В разговора са участвали зам.-министрите на регионалното развитие и благоустройството Веселина Терзийска и Юра Витанова. От страна на НСОБ са се включили председателът на Управления съвет инж. Даниел Панов, който е кмет на Велико Търново, както и зам.-председателите на УС Донка Михайлова (кмет на Троян) и Иво Димов (кмет на

Димитровград) и Рагослав Ревански, член на УС на НСОБ, кмет на Белцица.

„Неслучайно първата ми официална среща е с НСОБ. Основният ни приоритет е качеството на живот в общините. Нашето виждане е, че Инвестиционната програма за общински проекти трябва да прозвучи по един или друг начин. Видя се, че тя работи и допринася за стимулиране на икономиката“, е заявил министър Иванов. Той е отбелязал, че това дали ще има нов прием на проекти, зависи от средствата, които ще бъдат заложили в държавния бюджет.

Инж. Даниел Панов е посочил, че програмата позволява планиране на проектите и местните власти разчитат на нея.

Зам.-министър Терзийска е информирала, че ще

бъде предложено изменението на проектите да бъдат правени от общините само веднъж годишно, което ще облекчи изпълнението на Инвестиционната програма.

Донка Михайлова е била категорична, че местните власти ще направят всичко възможно започнатите обекти да бъдат завършени.

От МРРБ допълват, че по време на разговора е засегната темата и за процедурите за енергийна ефективност на сгради, които се финансират чрез Националния план за възстановяване и устойчивост. Юра Витанова е подчертала, че всички договори за мерки за енергийно обновяване на публични сгради са сключени, като за половината от тях вече се провеждат обществени поръчки за избор на изпълнители.

МОЯТ ИЗБОР Е КОМАТСУ

ПОПУЛЯРНИТЕ БАГЕР-ТОВАРАЧИ
WB93/WB97 ОТНОВО В БЪЛГАРИЯ

МИНИ БАГЕРИ

МИНИ ТОВАРАЧИ

ЧЕЛНИ ТОВАРАЧИ

ПО-ПРОИЗВОДИТЕЛЕН

ПО-СИГУРЕН

ПО-ИКОНОМИЧЕН

ПО-КОМФОРТЕН

EUROMARKET
CONSTRUCTION

ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ СЕ СВЪРЖЕТЕ С НАС:
София 1532, Казичене, ул. Околовръстен път 454
02/ 97 67 100, 0892 694 912, e-mail: construction@euromarket.bg, www.euromarket.bg

ЕЦИХ в сектор „Строителство“ представи част от обучението си във Варна

Участниците в събитието се запознаха с най-новата програма InnoBuilder

Петя Андреева

Европейският цифров иновационен хъб (ЕЦИХ) в сектор „Строителство“ проведе форум във Варна под надслов „Възможности за бизнеса и публичните организации“. Той се състоя на 21 януари в „Рослин Хотел Димят“ и бе организиран съвместно с „Планекс“ ЕООД – съучредител в създаването на ЕЦИХ. В него се включиха представители на Областните представителства на Камарата на строителите в България (КСБ), на Камарата на архитектите в България (КАБ), на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране, на община Варна, проектантски и строителни компании от целия Североизточен регион.

Основната цел на първото по рода си събитие на ЕЦИХ извън столицата бе да представи пред заинтересованата аудитория от Североизточна България подробна информация относно целите и богатия набор от възможности, които ЕЦИХ предоставя за дигитализацията и иновативната модернизация на един от най-важните сектори в българската икономика – строителния.

След приветствието на Мартин Илиев от страна на домакините от „Планекс“ гумата бе дадена на Мария Накова, ръководител на ЕЦИХ. Тя запозна присъстващите с целите, ползите

Снимки Андрей Павлов

за бизнеса и конкретните дейности, които предлага ЕЦИХ. Накова разказа за дейността на ЕЦИХ и четирите типа услуги, които той предоставя на бизнеса и публичните организации – изграждане на капацитет, тестване преди инвестиране, достъп до финансиране и изграждане на партньорства и работа в мрежи.

Инж. Любка Денева, началник-отдел „Дигитализация в строителството“ в КСБ, информира какви са възможностите за бизнеса за напредващи обучения за архитекти, инженери, строители, специалисти, упражняващи технически контрол и служители от публичните организации. Богатата гама от обучения е насочена към няколко основни категории: Въвеждащи курсове за принципите на работа с дигитална информация, обучения по съвременни методи за дигитализация и автоматизация – дигитално производство (3D

принтиране), 3D сканиране, работа с безпилотни летателни средства, курсове за нови строителни материали, иновационни технологии, обследване на строителни конструкции с безразрушителни методи и широкия диапазон от BIM обучения, или т.нар. строително-информационно моделиране.

Зам.-председателят на УС на КАБ арх. Мартин Христов представи възможностите за награждаване на дигиталните знания и умения на архитектите – проектантите чрез курсове за параметрично моделиране с Dynamo, Autodesk REVIT, Grasshopper 3D и ARCHICAD, обучения за възможности и приложения на дигитални инструменти за Real-time Rendering, виртуална и добавена реалност и редица други.

Д-р Деница Савова-Георгиева от ЕСРИ България от своя страна запозна участниците с конкретните приложения на ГИС, които служат за създаване, съхраняване, обработка и анализ на информацията чрез географските информационни системи; организация и визуализация на разнообразни данни чрез карти и 3D сцени; анализ на взаимовръзки в пространството, модели, ситуации и явления, както и интегриране на пространствена и описателна информация за обектите и явленията. Обученията са насочени към използване на BIM в ГИС контекст, прило-

жения на данни от дронове в ГИС среда за целите на строителството, както и представят възможности за прилагане на ГИС за намаляване разходите за изграждане и експлоатация на инфраструктура, планиране и управление на проекти за архитектура, проектиране и строителство.

Безспорен акцент на събитието постави Марияна Хамнова, изп. директор на „Клинтех България“ ООД – още една от организациите-съучредителки, обединяващи знания и опит за създаването на ЕЦИХ. Тя представи най-новата програма InnoBuilder – подкрепена за иновации и устойчивост в строителния сектор.

Програмата близа като част от услугите, предоставяни от ЕЦИХ. Тя е раз-

работена в резултат на нуждите на бизнеса и публичните организации, като цели насърчаването на развитието на иновации в тях чрез осигуряване на стратегическа подкрепа и бизнес консултации, достъп до експерти и успешни бизнес практики и насоки за подготовка на бизнес план и план за развитие в няколко направления:

- Scaling Up: Разширяване на капацитет и ресурси;
- Scaling Out: Влизане на нови пазари и партньорства;
- Scaling Deep: Повишаване на въздействието и устойчивостта;

InnoBuilder осигурява подкрепа при създаване на иновативни проекти/услуги/концепции – готови за финансиране и внедряване на пазара и сред обществеността.

Основните стъпки на

програмата включват:

1. Инкубиране – поставяне на основите на устойчивостта в предприятията чрез приложения на кръговата икономика;

2. Акселерирание – ускоряване на иновациите и внедряване на успешни кръгови модели;

3. Мащабиране – гостъп до индивидуално разработени менторски сесии за оценка и устойчивост;

4. Подготовка на проекти и финансиране – подкрепа в сложната документална работа на разработването на конкретната иновация или проект и привличане на финансиране от отворени европейски и държавни програми.

Заявяването на интерес за участие в някое от предстоещите безвъзмездни програми и обучения, както и повече информация за всички дейности на ЕЦИХ можете да получите на сайта <https://www.edih-construction.bg/> и на Facebook страницата на ЕЦИХ <https://www.facebook.com/EDIH.Construction>.

Курсът за кръговата икономика в строителството започва на 24 февруари

Инж. Любка Денева

На 24 и 25 февруари в хибриден формат – в обучителна зала на Европейския цифров иновационен хъб в сектор „Строителство“ и онлайн, ще се проведе курсът за кръговата икономика в строителната индустрия. Неговата основна цел е да запознае участниците с принципите на кръговата икономика, както и да предостави знания и умения за прилагането на кръгови принципи в строителството. Курсът комбинира теоретични и практически модули, насочени към представяне на концепциите за кръговост в жизнения цикъл на сградите, използването на нови технологии в строителството за подобряване на ресурсната ефективност и свързаните с това финансови, екологични и социални ползи. Ще бъдат представени и успешни решения от практиката на кръговата икономика в Европа и по света.

За участниците се изисква висше образование в сферата на строително-инвестиционното проектиране. А самият курс е насочен към експерти, които се занимават със строително-инвестиционно проектиране, управление на проекти, консултантска и надзорна дейност или администрация, включително архитектура и инженери.

Обучението е разделено на 4 модула. Първият е въведено в кръговата икономика в контекста на строителната индустрия. Вторият модул разглежда кръговостта в жизнения цикъл на сградите. Новите технологии и роли в строителството са тема на третия модул, докато четвъртият представя кръгови сгради, индикатори за кръгова икономика в строителството и конкретни случаи от практиката.

За обучението на ЕЦИХ на тема „Кръгова икономика в сектор строителство“ можете да се регистрирате на <https://forms.fillout.com/t/g55xdBNeUDus>.

ЗГП - ЗАВОДИ ЗА ГОРЕЩО ПОЦИНКОВАНЕ

WWW.ZGP.BG

Прилагаме линейно поцинковане и единствени на територията на България - услугата горещо поцинковане чрез центрофугиране.

Групата ЗГП - Заводи за горещо поцинковане цели чрез своите услуги да допринесе за повишаването на конкурентоспособността на местните фирми в сферата на металообработването, чрез увеличаване на живота на тяхната продукция и намаляването на експлоатационните разходи за техните крайни клиенти.

гр. Пловдив
Асеновградско шосе (срещу КЦМ)
тел: 032/ 207 930
факс: 0887 337 132
e-mail: info@zgp.bg

гр. Каспичан
ул. Александър Стамболийски 34
тел: 05327/ 6300
факс: 05327/ 6301
e-mail: info_kaspichan@zgp.bg

гр. Пловдив
Асеновградско шосе (до КЦМ)
тел: 032/ 638 438
факс: 032 / 638 446
e-mail: info_plovdiv@zgp.bg

ЛОГИСТИЧЕН ЦЕНТЪР
гр. София, Казичене ул. Индустриална зона
тел: 032/ 207 930
факс: 0887 337 132
e-mail: office_kazichene@zgp.bg

Депутатите избраха състава и ръководството на постоянните комисии в 51-вото НС

Емил Христов

Депутатите избраха състава и ръководството на постоянните комисии в 51-вото Народно събрание (НС). Според парламентарния правилник постоянните комисии са 25.

Общо десет комисии се оглавяват от депутати от парламентарната група (ПГ) на „ГЕРБ-СДС“. ПГ „Демокрация, права и свободи – ДПС“ са начело на пет комисии, ПГ „БСП-Обединена левица“ и „Има такъв

народ“ – ръководят по четири, а ПГ „Възраждане“ – една. Парламентарната комисия за контрол над службите за сигурност ще е с ротационен председател, като през настоящата сесия на

поста ще е депутат от „ГЕРБ-СДС“.

За председател на Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление бе избран Ни-

колай Нанков от „ГЕРБ-СДС“. Негови заместници са Александър Ненков („ГЕРБ-СДС“), Владимир Георгиев („БСП – Обединена левица“), Ешерев Ешерев („ДПС-ДПС“) и Венцислав Асенов („ИТН“).

Начело на Комисията по околната среда и водите е Джемвет Чакъров („ДПС-ДПС“), а негови заместници са Даниел Петров („Възраждане“), Младен Шишков („ГЕРБ-СДС“), Росен Иванов („МЕЧ“) и Таляна Султанова-Сивева („ПП-ДБ“).

Комисията по транспорт и съобщения ще ръководи Кирил Добрев („БСП – Обединена леви-

ца“). Негови заместници са Андрей Рунчев („ГЕРБ-СДС“), Иван Кючуков („ИТН“), Йордан Иванов („ПП-ДБ“) и Никола Димитров („Възраждане“).

Народните представители попълниха състава и избраха ръководството на Комисията по бюджет и финанси и на Комисията по конституционни и правни въпроси. Двете комисии бяха създадени през декември, но тогава не бяха избрани техни председатели. Начело на бюджетната комисия е Делян Добрев („ГЕРБ-СДС“), а по конституционни и правни въпроси – Анна Александрова („ГЕРБ-СДС“).

Австрийският бизнес очаква икономическият климат у нас да остане стабилен

Мирослав Еленков

Австрийският бизнес очаква икономическият климат у нас да остане стабилен. Това стана ясно по време на събитие, на което бяха изнесени резултатите от ежегодната „Анкета сред австрийските инвеститори в България“, проведена от стопанската камара на Австрия Advantage Austria. 54% от участниците в изследването са посочили, че бизнес климатът ще остане стабилен, докато 13% очакват подобрене. Резултатите бяха представени от Филип Купфер, търговски съветник при Посолството на Австрия в България. „Според прогнозите икономическият растеж на България през 2025 г. ще бъде около 2,5%, което допълнително

засилва доверието на инвеститорите“, каза той.

Около половината от австрийските компании (44%) са заявили, че очакват увеличение на оборота си, докато 38% са прогнозирали запазване на текущите нива. Те са изразили оптимизъм и по отношение на новите поръчки – 37% предвиждат растеж, а 44% вярват, че нивата ще останат стабилни. Прогнозите за използване на производствения капацитет също са положителни, като 31% от анкетиранияте декларират възможност за по-голямо натоварване, а 60% не предвиждат промени.

По отношение на инвестиционните намерения 29% от компанияте планират увеличаване на вложенията, а 51% не предвиждат промени в инвестиционните си

бюджети.

Участниците в анкетата са изразили мнение и относно възвръщането на еврото в България. Около 40% са убедени, че тази промяна ще има благоприятен ефект върху дейността им, докато 24% очакват по-скоро положително въздействие. Част от фирмите са посочили, че валутната промяна няма да окаже

съществено влияние върху техния бизнес.

Австрийските инвеститори са обърнали внимание и на някои предизвикателства, сред които политическата стабилност, борбата с корупцията и бюрокрацията. Липсата на квалифицирана работна ръка също остава сериозен проблем за бизнеса в страната.

Иван Велчев вече не е част от СД на „АмонРа Енерджи“

„АмонРа Енерджи“ АД обявя, че считано от 10 януари 2025 г. Иван Велчев вече не е член на Съвета на директорите. Съобщението е публикувано в Протокола от Общото събрание на акционерите на дружеството на <https://www.x2news.com>, посочват от компанията.

„През времето си в СД г-н Велчев допринесе за развитието на стратегическите инициативи на компанията. Благодарим му за отдадеността и усилията, които вложи в работата си, и му пожелаваме успех във всички бъдещи начинания. „АмонРа Енерджи“ продължава своята мисия за утвърждаване на възобновяемите енергийни източници като фактор за устойчиво развитие в региона. Нашият екип ще продължи да работи усилено, за да предоставя качествени решения и услуги на партньори и клиенти“, коментират от дружеството.

„АмонРа Енерджи“ АД е единствената засега фотоволтаична компания за гостапки, монтаж и сервиз, листната на Българската фондова борса, сегмент ВЕАМ. В края на ноември 2022 г. дружеството набра от акционерите над 3,1 млн. лв. Две поредни години - през 2023 г. и 2024 г. - „АмонРа Енерджи“ разпредели на акционерите дивидент, като м.г. той беше в размер на 1,5 млн. лв. Сред плановете на дружеството са разширяване и диверсификация на пазара в България, в съседни страни членки на ЕС, както и в близки гържави извън Съюза.

AMMANN

ECOSOL BULGARIA

ВАЛИРАЩА И УПЛЪТНЯВАЩА ТЕХНИКА

ВИСОКА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ | КОМПАКТЕН ДИЗАЙН | БОГАТО РАЗНООБРАЗИЕ ОТ МОДЕЛИ

ТРАМБОВКИ

ATR & ACR

Тегло: 28–83 kg
Работна ширина: 80–280 mm
Сила на уплътняване: 2–16 kN

ВИБРОПЛОЧИ

APF

Тегло: 54–115 kg
Работна ширина: 330–500 mm
Макс. честота: 90–100 Hz
Макс. сила на уплътняване: 10,5–18 kN

РЕВЕРСИВНИ ВИБРОПЛОЧИ

APR

Тегло: 100–440 kg
Работна ширина: 400–750 mm
Макс. честота: 65–98 Hz
Макс. сила на уплътняване: 23–59 kN

ТРАНШЕЙНИ ВАЛЯЦИ

ARR

Тегло: 1305–1440 kg
Работна ширина: 630–850 mm
Честота: 30–40 Hz
Макс. сила на уплътняване: 36–86 kN

За повече информация посетете: www.ecosol.bg

www.strotech.bg

**НЕОБХОДИМО И
ДОСТАТЪЧНО УСЛОВИЕ
ЗА ВСЕКИ БИЗНЕС**

**КОМБИНИРАН
БАГЕР-ТОВАРАЧ MST**

**ЕДИНСТВЕНАТА НА ПАЗАРА
СТАНДАРТНО ОБОРУДВАНА
МАШИНА С ПИЛОТНО
УПРАВЛЕНИЕ**

- ✓ Двигател - Perkins, 100 ph, Stage V
- ✓ Управление - джойстици
- ✓ Аксиално бутална хидравлична помпа
- ✓ SRS - Система за компенсирание
неравностите на терена при
движение с и без товар

MST

София 1186, ул. „Патриарх Герман“ 140
www.strotech.bg

София: +359884 003 811; +359 889 969 920
Сервиз: +359 878 899 097
Резервни части: +359 888 222 760

Бургас: +359 889 218 794
Шумен: +359 882 47 39 87
Стара Загора: +359 894 521 140

Д-р Драгомир Цанев, изп. директор на Центъра за енергийна ефективност ЕНЕфект:

Основно условие за успешното обновяване на жилищните

Публикуван е Интегрираният национален план в областта на енергетиката и климата

Емил Христов
Ренета Николова

Д-р Цанев, следите ли напредъка по реализирането на подписаните договори за саниране на многофамилни жилищни сгради по Етап I на НПВУ? Имате ли информация за стартирала проекти? В края на декември МРРБ обяви, че е започнало сключването на договорите и по Етап II на Плана. Каква е оценката Ви за програмата като цяло и кога според Вас можем да очакваме реално строителство?

Да, разбира се, че след реализацията на договорите по програмата за саниране на многофамилни обекти, защото тя е ключова за успеха на цялостната национална политика за обновяване на жилищния сграден фонд. Публичните изявления на Министерството на регионалното развитие и благоустройството в последните месеци са ясни и последователни – приключва подписването на договорите по Етап I, започват да се сключват и първите договори по Етап II, но аз лично все още нямам информация за стартирала строителни дейности. Много се надяваме това да стане по възможно най-бързия начин, тъй като доверие то на потребителите за тази програма се определя от изпълнените обекти.

Интересно е, че постигнатият напредък създава спокойствие и увереност в наличието на финансов ресурс. Все още нямаме яснота за втория транш по Националния план за възстановяване и устойчивост, а държавният бюджет за 2025 г. не е приет, но така или иначе ние като общество трябва да сме сигурни, че този ресурс е наличен и евентуални проблеми при изпълнението на НПВУ няма да повлияят негативно на реализацията на програмата за сградно обновяване, защото в противен случай това би довело до изключително сериозно социално напрежение.

Какви са основните предизвикателства пред изпълнението на програмата?

Най-големият проблем в последните години остава кампанияността. Изключително трудно е

както за бизнеса, така и за администрациите, и за крайните потребители да предвидят сроковете за изпълнение на проектите за саниране, като се имат предвид забавянията и непостоянството на финансирането и обработването на документите. Така се оказва, че администрирането на програмата е отнело повече време, отколкото остава за изпълнението на реалните строителни дейности, което очевидно не е особено продуктивно. В бранша отдавна се знае, че основно условие за успешно провеждане на политика за обновяване на жилищните сгради е предвидимостта, устойчивостта, както и последователността във времето. Затова всички се надяваме, че следващият етап ще бъде постоянен действащ фонд за сградно обновяване, който да предостава ясни условия и за бизнеса и за крайните потребители, за да знаят какво могат да получат като държавна помощ, когато решат да предпри-

емат мерки за подобряване на състоянието на сградите, в които живеят, и конкретно на енергийните им характеристики.

Смятате ли, че срокът до юни 2026 г. е достатъчен за успешно реализиране на всички одобрени проекти?

Срокът е изключително кратък, особено в средата, в която строителният сектор има сравнително постоянна продукция и стабилен ръст, както е в последните години. Генерирането на ресурс за изпълнение на над хиляда проекта за сградно обновяване в рамките на около година е изключително сложно. Колкото и да е гъвкав отрасълът, много е трудно да бъде намерен технологичен и човешки ресурс, а знаем какви са проблемите с липсата на квалифицирани кадри в строителството – така че определено няма да е лесно. Убедени сме, че строителният сектор ще направи всичко възможно, но за тази цел трябва да бъдат гарантирани пред-

видимост и финансовият ресурс, за да не се налага отново да правим всякакви фокуси. Ако изпълняваме проектите с ограничен ресурс и под времеви натиск, това ще доведе единствено до лошо качество и недоволство сред гражданите. Никои не иска това да се случи.

Какви са очакванията Ви за екологичните и икономическите ползи от програмата, особено по отношение на намаляването на енергопотреблението и емисиите на парникови газове?

Със сигурност настоящата програма трябва да е по-добра от предходните, които познаваме. Самите проекти достигат до по-високи енергийни класове и съответно водят до по-значими спестявания, а и ефектите по отношение на общия комфорт в имотите трябва да са много по-големи. Действително очакваме тези проекти да доведат до една наистина качествена среда на обитаване, с постоянни температури

във всички помещения, да елиминираме неадекватните ефекти на вътрешния микроклимат, като влажно качество на въздуха и неприятни въздушни течения, и да повишим още повече разбирателно на гражданите за многобройните ползи от енергийната ефективност.

Всички знаем, че като обем тези проекти няма да са достатъчни, за да осъществим целите за енергоспестяване и намаляване на емисиите на парникови газове, които имаме в краткосрочен и средносрочен план. Необходимо са още повече инвестиции и редовно изпълнявани програми за енергийно обновяване, за да се доближим поне до това, което сами сме си заложили като цели. Не трябва да забравяме, че тези цели не са поставени само за да спестяваме енергия или парникови газове, а и за да живеем всички по-добре и да бъдем щастливи от качеството и вида на нашите градове и населени места.

Как оценявате ролята на местните власти за успешното изпълнение на програмата и какви са основните препоръки към тях?

Въпреки че изпълнението на проекти в частна собственост не е пристрастна функция на общините, без тях тази програма не може да се реализира. Тяхната роля е ключова, макар че местните власти отново не получават необходимата методическа и до известна степен финансовата подкрепа за провеждането на програмата и осъществяването на конкретните проекти. Изключително много си личат разликите при изпълнението между общините, които имат вече опит, сграден административен капацитет, и тези, които тепърва навлизат в работата по тази програма. Основните препоръки са местните власти да бъдат действително изрядни от административна гледна точка и да не подценяват залагането на конкретни изисквания за качеството на строителните дейности в общественте поръчки, което ще им осигури механизми за проследяване и контрол на това качество. А това означава както внимание към ниво-

то на детайла в проектната документация, така и достатъчно подробни описания на прогнозираните стойности и спецификациите на материалите, които се използват. Ние трябва да направим всичко възможно, за да избегнем спекулации и грешки на строителния обект, тъй като от това зависи удоволтвенията на гражданите и съответно бъдещето на програмите за саниране. Ако качеството е лошо, ще страдат всички – както обществото като цяло, така и строителният сектор в частност, защото просто няма да има интерес към следващи такива проекти.

Има ли стратегии за обучение и информираност на собствените на жилищата относно ползите от енергийното обновяване и процеса на участие в програмата?

За съжаление това заедно с липсата на мониторинг върху енергийните спестявания е една от основните слабости във всички програми за сградно обновяване, които се изпълняват през последните близо 15 години. Продължава да не се инвестира нито в информираност, нито в обучение на работещите в сектора. Инициативите, които спомагат този процес, са индивидуални и епизодични. Много пъти сме говорили, че дори един минимален ресурс под 1% от целия обем на инвестиранията средства за сградно обновяване, вложен в комуникация и обучение, има потенциал да увеличи необходимите знания сред заинтересованите страни, така че да извлечем максималното от тази програма. Ние продължаваме да правим всичко възможно за насърчване ръководния орган на програмата – МРРБ, да осигури ресурс за изпълнение на информационни дейности, като дори предоставихме детайлно разработена комуникационна стратегия. Виждаме, че в момента Столичната община започва изпълнение на програма за промотирането на ползите в областта на климата и енергията. Същото, но в по-голям мащаб, трябва да се случи и с политиките за сградно обновяване, за да разбираме всички по-добре какво се случва и

Провеждане на политика за сгради е предвидимостта

Всъщност каква полза носят тези проекти за всеки един от нас.

Как виждате напредъка на България в областта на енергийната ефективност през последните години?

Напредък определен има, но ние, които работим в тази област, винаги бихме искали нещата да се случват още по-бързо и по-качествено. Всички виждаме, че и сградите, и бизнестът стават все по-ефективни, транспортната среда също се променя. Но България за съжаление продължава да остава най-неефективната държава в Европейския съюз и най-енергоемката от гледна точка на производството на единица икономически продукт. И трите основни сфери на потребление на енергия – в сградите, в индустрията и в транспорта – имат потенциал за много по-сериозен напредък. Вече е публикуван Интегрираният национален план в областта на енергетиката и климата, от който очакваме да даде насоките както на бизнеса, така и на потенциалните вътрешни и външни инвеститори относно въпроса в кои сфери България трябва да се развива. Но това, което всички искаме да видим, е една много по-добра интеграция на енергийната ефективност с новите енергийни източници, защото мерките в енергетиката могат да бъдат ефикасни само когато ние вече сме успели да ограничим потребността от енергия. Това важи както за сектора на сградите, така и за всички други сфери. И именно подобен тип интегрирано планиране трябва да бъде въведено, за да преодолеем това изоставане, което наблюдаваме в сравнение с другите европейски държави.

Какви са необходимите стъпки за по-бързото внедряване на мерките за енергийна ефективност в България?

Преди всичко трябва да имаме яснота в политическата рамка, политическите приоритети и целите, които изпълняваме, и да изградим доверие в този процес. Това можем да го постигнем единствено при наличие на предвидим финансов ресурс, постоянни инвестиции в различните сектори и изпълнени проекти, които получат

своята обществена видимост и илюстрират ползите от енергийната ефективност – както финансови, така и социални и екологични. Това, разбира се, е по-лесно да се каже, отколкото да се направи, защото политическата воля е основен дефицит в условията на политическа несигурност, които познаваме от последните години. Може би дори най-големият дефицит на нашето общество.

Но енергийната ефективност остава цел, която е безспорна и не е политически оцветена, ползите от нея няма как да бъдат политизирани. Когато обновим цялостно една сграда, спестяванията са еднакви за отделните апартаменти, дори собствениците им да имат различни политически предпочитания. Действително, ако търсим обединяващи приоритети за

ти, свързани с устойчива енергия. Новата тенденция, която ще бъде водеща и за нас през следващите години, е, че вече все по-рядко ще разглеждаме енергийната ефективност като изпълнение на отделен проект в отделна сграда или в отделна индустриална система. Това, разбира се, няма да излезне като задача, но все повече и повече тези проекти ще бъдат интегрирани в цялостни рамки за развитие на градската среда, в планиране на цели градски райони и в изпълнение на концепции, които да комбинират мерки за ЕЕ с такива за възобновяема енергия и адаптация към климатичните промени. Ще продължаваме да подкрепяме местните власти и професионалната общност за изпълнение на пилотни проекти в тази област, както вече се случва с проекта

рентоспособността на компанията в ЕС. Какви са Вашите очаквания относно политиките на ЕК в тази сфера?

Със сигурност е необходимо Европа да трансформира своята

политика, особено в посока дигитализация и участие на гражданите, което в никакъв случай не означава забавяне на инвестициите в модернизацията на сградния сектор. Сградите продължават да са разглеждани като централна част от енергийната система и те ще бъдат неглем участник в процеса на модернизация. Именно в този полков интересен, сложен, но многообещаващ процес на интеграция на различните участници на енергийния пазар, в процеса на неговата продължаваща децентрализация ще бъдат намираните решенията, които ще са най-успешни на пазара.

жко е това да се случва по места, като за тази цел вече създадохме мрежа от центрове за комплексно обслужване и обучение за сградно обновяване по проект SHEERepov+ в София, Пловдив, Стара Загора, Бургас, Русе и Габрово. Със сигурност обаче най-голямото предизвикателство е постоянното въвеждане на иновации в строителството, където се надявам да реализираме конкретни нови проекти, защото не и в сътрудничество с Европейския цифров иновационен хъб в сектор „Строителство“.

Къде виждате възможностите за партньорство в „Строител“ през 2025 г.?

Сътрудничеството с „Строител“ е от изключително значение за нас, защото той представлява най-важната платформа за комуникация със строителния бранш. Много разчитаме, че ще продължим с постоянния обмен на информация помежду си, като някои основни събития ще бъдат в центъра на вниманието. Първото от тях ще бъде Строително-архитектурната седмица в края на март. Но заедно с това ще се опитаме и тази година да реализираме други събития, посетени на иновациите в строителството, като традиционните фестивали на енергийната ефективност в Бургас и Габрово. Както вече споменахме, ще организираме и редица учебни курсове, с които да достигнем до максимално широка аудитория и да подготвим строителния бранш за изпълнение успешно предизвикателствата, с които неминуемо ще се срещнем в предстоящата година.

нашето общество, енергийната ефективност е един очевиден и винаги правилен избор. За да се случи това, трябва да преодолеем кампанийността и политизирането на програмите за обновяване и да положим основите на устойчива пазарна система за финансиране, която да функционира постоянно и предвидимо.

Какви са задачите пред ЕНЕФект през 2025-а? Какви цели сте си поставили?

За разлика от програмите за обновяване нашата мисия е постоянна и непроменена – през 2025 г. ще подкрепяме усилията на изпълнителната и местната власт, бизнеса и гражданското общество за все по-успешното прилагане на политики и реализиране на проек-

NetZeroHero в Габрово. Аз лично съм убеден, че първите подобни реализации предстоят в рамките на следващите максимум две или три години и всички ние ще видим как енергийна ефективност и политиките за устойчива енергия могат да променят градската среда, за да бъдем ние по-щастливи като граждани и обитатели на нашите населени места.

Европейската комисия обяви, че ще предложи мерки за насърчаване на енергийната ефективност, включително нови цели за намаляване на въглеродните емисии до 2030 г. Европейският Зелен пакт ще бъде трансформиран в индустриална сделка, която ще акцентира върху конку-

индустрия. Тя трябва да бъде както по-конкурентоспособна в сравнение с индустрията в бързо развиващите се пазари най-вече в Азия, но и в целия свят. За да се случи това, е ключово тя да бъде енергийно ефективна и енергийно независима. Енергийната ефективност и енергийната независимост всъщност все повече се разбират като два от водещите фактори за индустриалната конкурентоспособност, затова и аз лично очаквам много бързо развитие в тази област. Това обаче е свързано със системен проблем, който имаме всички ние, не само България – модернизацията на енергийно-преносните и в частност електропреносните мрежи. Там ще видим голямо раз-

Инж. Христо Димитров, председател на Контролния съвет на КСБ:

Важно е през тази година на всички технически

Бих предложил на КСБ да направим така, че основно изискване за развитие на кадрите в строителния бранш да е „минимален стаж като технически ръководител“

Ренета Николова

Инж. Димитров, КСБ обяви 2025 г. за година на строителния техник. Слагаме начало с Вас на новата рубрика на в. „Строител“, посветена на темата. Защо е важно и необходимо да има година на строителния техник?

В новогодишното обръщение към строителния бранш председателят на УС на КСБ инж. Илиян Терзиев обяви на кого ще посветим нашето внимание и усилия през 2025 година - за КСБ тя ще бъде годината на строителния техник. Идеята е на колежата Пламен Иванов, но фактът, че тя се възприе много бързо от всички (без против) е показателен за важността на строителния техник в реализацията на всеки строителен обект и ключовата му роля – той носи цялата отговорност на строителната площадка - организира, ръководи и контролира строително-монтажните работи на обекта. Важно е да направим максимално възможно през тази година да се отдаде заслуженото на всички технически ръководители, като се оцени детайлно тяхната работа и се поставят проблемите в управлението на строителния обект и в обучението на строителните техници. С общи усилия трябва да представим техния професионален и жизнен статус на необходимото ниво пред цялото общество.

Казахте, че ролята на строителния техник на обекта е ключова. Кажете ни малко повече за нея.

Ролята на строителния техник на обекта е от съществено значение за успешното изпълнение на строителните проекти. Техният на обекта служи като връзка между различните екипи и осигурява условия и контрол, така че строителните дейности да се извършват в съответствие с проектните спецификации, стандартите за качество и безопасност. Основните отговорности на строителния техник на обекта включват цялостна координация на работния процес и контрол на качеството. Той осигурява спазването на проектните спецификации и стандартите за качество. Техният проверява материалите и работата на строителите, за да се

увери, че всичко е в съответствие с одобрените планове. Той организира и координира дейностите на екипите на обекта. Техният работи заедно с различни специалисти (строители, електротехници, водопроводчици и др.), за да осигури гладкото протичане на работния процес.

В отговорностите на строителния техник е и съблюдаването на безопасността на работното място. Техният е задължен да информира работниците относно безопасните практики и за предотвратяване на инциденти на обекта.

Наред с това той отговаря за документацията и отчетността. Поддържа документацията, която изпълняват има задължение за „води“ съгласно Наредба 3 от ЗУТ, отговаря за отчетността, свързана с напредъка на строителството, използваните материали и извършени тестове. Техният трябва да води записки за проверките и да генерира отчети за напредъка на проекта.

В задълженията му е и контролът на ресурсите - управлението на материалите и ресурсите на обекта, включително проследяване на запаси и поръчки. Техният се уверява, че необходимите мате-

риали са налични и в добро състояние.

Той трябва да идентифицира проблеми и предизвикателства на обекта и да предлага решения. Техният трябва бързо да реагира на възникнали ситуации и да адаптира плановите при необходимост.

Сред ключовите му задължения е комуникацията с ръководството - информирането на управителя на проекта за напредъка на строителството, проблемите и необходимите корекции. Техният играе важна роля в комуникацията между различните екипи на обекта и управлението.

Строителният техник отговаря и за обучението на работниците относно нови технологии, безопасни практики и методи на работа. Той е отговорен за осигуряване на необходимите знания и умения на екипа.

Също така за провеждането на инспекции и местовата на строително-монтажните работи, за да се увери, че те отговарят на стандартите и спецификациите. Техният може да участва в изпитвания на материали и конструкции.

Не на последно място той следи за съответствието с регулациите и осигуряването на спазването на нашите строителни норми и стандарти. Техният трябва да е запознат с нормативните изисквания и да проследява тяхното

изпълнение.

Всички тези отговорности показват важните задачи на строителния техник и значението на неговата работа, която осигурява качество, безопасност и ефективност на строителната площадка.

Какви качества трябва да притежава добрия строителен техник?

Добрият строителен техник трябва да притежава комбинация от технически, организационни и личностни качества, които ще му позволят успешно да изпълнява задълженията си на строителния обект. От моя опит като технически ръководител ще споделя някои от най-важните качества:

- Технически знания: добрият строителен техник трябва да има задълбочени познания в областта на строителството, включително строителни технологии, материали, механика и инженерни знания. Това знание е основополагащо за вземането на информирани решения.

- Комуникационни умения: Умението да комуникира ефективно с различни екипи, клиентите и подизпълнителите е от съществено значение. Техният трябва да може ясно да предава информация и да приема такава.

- Организационни умения: Способността да организира и координира

различни дейности на обекта е важна за успешното изпълнение на проектите. Добрият техник трябва да може да управлява времето и ресурсите ефективно.

- Внимание към детайлите: Строителството изисква прецизност и внимание към детайлите, особено при проверка на качеството на материалите и изпълнението на работата. Техният трябва да бъде внимателен и да забелязва малките несъответствия.

- Бързо решаване на проблемите (несъответствията): Способността да идентифицира проблеми и да предлага ефективни решения е ключова. Добрият техник трябва да бъде проактивен и да умеє да реагира бързо на неочаквани ситуации.

- Лидерски умения: Възможността да ръководи и мотивира екипа, както и да управлява конфликти и да взема решения е важна за успешната работа на строителния обект.

- Гъвкавост и адаптивност: Строителството е динамична среда и техникът трябва да може да се адаптира към променящите се условия, изисквания и планове.

- Знания за безопасност: Добрият строителен техник трябва да бъде запознат със стандартите за безопасност и здраве на работа и да знає как да ги прилага на обекта,

за да гарантира безопасността на работниците.

- Умения за работа в екип: Работата на строителния обект изисква тясно сътрудничество с различни специалисти, така че техникът трябва да бъде способен да работи ефективно в екип.

- Постоянно учене: Строителството е област, която постоянно се развива, така че добрият техник трябва да бъде ангажиран с непрекъснато обучение и актуализиране на знанията си.

Тези качества не само помагат на строителния техник да изпълнява задълженията си, но също така допринасят за успешното завършване на проектите, поддържане на високи стандарти за качество и безопасност и укрепване на репутацията на организацията, за която работи. Усвояването на тези качества позволява на техническия ръководител да получи подобро оценка и съответно възнаграждение от своя работодател.

Споменахте, че сте минали през етапа на строителния техник във Вашето професионално развитие. Кое беше най-голямото предизвикателство за Вас в този период и какво научихте?

Всъщност това е началният етап на работата ми като професионален строител. Основното предизвикателство за мен беше смяната на позицията - от обучаван става технически ръководител, на който се крепи всичко на обекта. Както се казва „първите години трябва да са в калта“. Там е основата на строителната пирамида. Там работиш с високообразовани възложители и проектантите и в същото време решаваши всички задачи с работниците, с които разполагаш. Там се научиш да прилагаеш всичко учено в лекциите на практика - запознаване с проектите, планиране на строителството, подготовка на заявки за необходимите ресурси за проекта, контрол на изпълнението, оптимизиране на извършеното и т.н.

Всичко това - дълги работни дни, вечерни оперативки, пускови срокове, закъснели наряди и актове, беше основата, без която беше немислимо моето развитие!

Да отдадем заслуженото ръководители

Всички знаем за огромния дефицит на кадри в строителството. Каква е ситуацията със строителните техници?

Осеждаема е липсата. На обявите за работа или няма кандидати, или се явяват такива без опит, но с огромни претенции. Бих предложил на КСБ да направим така, че основно изискване за развитие на кадрите в строителния бранш (проектиране, контрол и управление на строителните процеси) да е „минимален стаж като технически ръководител“. Това е един от начините да осигурим качествени кандидати за технически ръководители.

Кой подготвя младите кадри за специалността? Как може да ги мотивираме да се насочат към тази професия? Има ли възможности за преквалификация на вече работещи в строителството?

Подготовката на младите кадри за специалността „строителен техник“ включва различни институции и организации, които играят важна роля в образованието и обучението им. Основните участници в този процес са образователните институции. Технически университетите предлагат специализирани програми по строителство, инженерство и управление на строителството. Тези институции предоставят академично обучение, което обхваща теория, практическо приложение и работа в лабораторията.

Професионални училща (гимназии) от своя страна предлагат програми и специализации, свързани със строителството, които подготвят учениците за работа в сектора като технически ръководители. Това са основните институции, които създават технически ръководни кадри за строителството. Разбира се, има и други образователни центрове, на които законодателството дава възможност за обучение, но те не са основни и не всички гарантират качество на обучението. За по-добрата образованост спомагат също и стажовете и практиките на строителни обекти, които се организират от строителните компании и КСБ. Много важно е да се използва и менторството – занаятът „се краде“ по-лесно от опитен технически ръководител. При техническите възможности в момента колегите могат да се обра-

зоват и преквалифицират и онлайн - има достатъчно образователни платформи.

В мероприятията, свързани с отбелязването на годината на строителния техник, е и конкурс за „Строителен техник на годината“ и връчване на награди. Какви трябва според Вас да са критериите?

Щом ще организираме конкурс, състезание между техническите ръководители в строителството, е важно да определим ясни и обективни критерии за оценка, които да отразяват ключовите умения и компетенции, необходими за успешно управление на строителни проекти. Ето някои предложения за критерии за оценка:

1. Управление на проекта:

- Способност за планиране и организиране на проектите.
- Осигуряване на спазване на сроковете и бюджета.

2. Качество на работата:

- Спазване на строителните спецификации и стандарти.
- Провеждане на ефективни проверки на качеството и контрол на материалите.

3. Безопасност на работното място:

- Спазване на правилата за безопасност и здраве.
- Идентифициране и управление на рисковете на обекта.

4. Комуникация и взаимодействие:

- Умение за комуникация с екипа, клиентите и поизпълнителите.
- Способност за разрешаване на конфликти и управление на различията.

5. Бързо отстраняване на проблемите:

- Идентифициране на проблеми и предлагане на иновативни решения.
- Способност за бързо реагиране на неочаквани ситуации.

6. Лидерски умения:

- Способност за мотивация и ръководене на екипа.
- Умение за делегиране на задачи и управление на конфликти.

7. Технически знания:

- Знания за строителните технологии, материали и методи.
- Умение за прилагане на нови технологии и иновации в строителството.

8. Устойчиво строителство и екологични практики:

- Способност за прила-

гане на устойчиви практики и технологии.

- Умение за работа с екологични материали и минимизиране на влиянието на строителството върху околната среда.

9. Документация и отчетност:

- Способност за подготвяне на точна и навременна документация.

- Умение за генериране на отчети за напредъка и анализ на данни.

10. Общ резултат:

- Общата ефективност на проекта, включително завършване в срок и в рамките на бюджета.

- Общо удовлетворение на клиентите и заинтересованите страни.

Представените от мен критерии са много, но те могат да бъдат оценявани чрез комбинация от методи, като самостоятелни оценки, оценки от колеги, наблюдения на живо и анализ на резултатите от конкретни проекти. Също така може да предвидим и практическа част в състезанието, където участниците да демонстрират своите умения в реални или симуирани ситуации, което ще добави допълнителна стойност към оценката.

Имате ли предложения за други инициативи, свързани с темата, които да бъдат проведени през годината?

В съвременния строителен сектор новите технологии и иновации играят ключова роля в оптимизацията на процеса и облекчаването на работата на техническите ръководители. Ето защо през тази година, а и след това трябва да работим активно и да организираме събития в цялата страна, на които да информираме всички колеги, отдал се на тази професия, за световните достижения в сферата. Искам да използвам възможността да споделя някои от най-значимите нововъведения, които могат да помогнат в тази насока, като например софтуер за управление на проекти. Платформи като BIM (Building Information Modeling) и специализирани софтуерни решения (Procore, PlanGrid) позволяват на техническите ръководители да планират, проследяват и управляват проектите по-ефективно. Те предлагат визуализация на проектите, управление на ресурси и координация на екипа. Друга възможност е използването на дронове за инспекция на

строителни обекти, което предоставя бърза и точна информация за напредъка на проекта, позволява мониторинг на труднодостъпни места и спестява време и разходи.

Въвеждането на сензори и IoT технологии е сред иновациите в сектора. Сензорите могат да бъдат интегрирани в строителните процеси за мониторинг на условията на работа, като температура, влажност и структурна стабилност. IoT (Internet of Things) технологии предлагат възможност за събиране и анализ на данни в реално време, което улеснява вземането на решения.

Все по-широко разпространение намират и специализираните приложения за мобилни устройства, които позволяват на техническите ръководители да получават актуализации, да комуникират с екипите и да следят напредъка на проекта, докато са на терен.

Автоматизирани машини и роботи могат да поемат рутинни и трудоемки задачи, което освобождава времето на ръководителите, за да се фокусират

върху стратегическите аспекти на проекта.

Технологиите за 3D печат позволяват бързо и ефективно създаване на прототипи и конструктивни елементи, което може да ускори процеса на строителство и да намали разходите.

Бъдещето, включително и на строителния бранш, изглежда все по-възможно без прилагането на изкуствен интелект AI, а машинното обучение за анализ на данни от предишни проекти може да помогне при прогнозиране на проблеми и оптимизация на ресурсите, което улеснява управлението на проектите. Използването на VR и AR технологии за визуализация на проекти и обучение на екипи може да подобри комуникацията и разбирането на сложни концепции, което е особено полезно при планирането и изпълнението на строителни дейности.

Необходимо е да се следят и новостите в екологични технологии - внедряването на устойчиви строителни практики и материали не само че подобрява екологичния отпе-

чатък, но също така може да оптимизира разходите и да повиши ефективността на проектите.

Считам, че чрез интегрирането на тези нововъведения в ежедневната работа техническите ръководители ще могат да подобрят управлението на проектите, да увеличат ефективността и да намалят стреса, свързан с многобройните отговорности. Всичко това не може да се случи без намесата и системната работа на КСБ.

Даваме старт на рубриката „2025 – година на строителния техник“, какви са препоръките Ви към нея? И какви ще пожелаем за цялата кампания през годината?

Това чудесно предложение ние, които сме начело на КСБ, и тези, за които каузата е жизненоважна, трябва да подкрепим с много идеи и действия, които да докажат важноста на техническия ръководител. Трябва целта напредък от нас опит, а и световните достижения да ги направим лесно достъпни за младите хора, дръзнали да „влязат в калта“!

SUMITOMO EXCAVATORS

Най-нови технологии
Безкрайни иновации

JAPANESE
TECHNOLOGY

PRIME
TECHNOLOGIES

Прайм Технологий ООД
office@primetech.bg
0884 090 170; www.primetech.bg

Комисията за ЦПРС проведе изнесено заседание в Белчин

Доц. г-р инж. Георги Линков отбеляза 80-годишен юбилей

Емил Христов
Ренета Николова

На 16 януари се провежда изнесено заседание на Комисията за воденето, поддържането и ползването (КВПП) на Централния професионален регистър на строителя (ЦПРС). То се състоя в СИА Комплекс „Белчински извор“. В него участие взеха доц. г-р инж. Георги Линков, председател на КВПП на ЦПРС, и членовете на Комисията акад. Ячко Иванов, доц. г-р инж. Георги Годиначки, инж. Валентин Зарев, който е и председател на секция „Консултантска дейност, проектиране и строителен надзор“ към КСБ, инж. Венцислав Неялков, който е и председател на ОП на КСБ – Плевен, инж. Георги Емилов, който е и председател на секция „Енергийна инфраструктура“ към КСБ, инж. Илко Тодоров, инж. Красимир Рашков, инж. Николай Георгиев, инж. Пламен Пергелов, който е и председател на СД на в. „Строител“, инж. Тая Каменова, проф. г-р инж. Добрин Денев, както и Георги Грънчаров, ръководител звено „Регистър“ в КСБ.

След края на заседанието доц. Георги Линков отбеляза своя 80-годишен

Снимки Мартин Стоянов

юбилей с колеги, приятели и гости. Събитието уважиха инж. Илиян Терзиев, председател на Управителния съвет на Камарата на строителите в България, зам.-председателите на УС на КСБ инж. Живко Недев, инж. Иван Моллов и инж. Любомир Качамаков, който е и председател на Областното

представителство на КСБ в София, членовете на ИБ и УС инж. Емонг Якимов и Владимир Кехаюв, които е и почетен председател на ОП на КСБ – Смолян, Любомир Пейновски, председател на УС на Европейски цифров иновационен хъб в сектор „Строителство“ и на СД на „Строителна квалификация“ ЕАД, инж. Николай Николов, изп. директор на Фондация „Български строител“ и председател на ОП на КСБ – Бургас, арх. Иван Несторов, изп. директор на КСБ, ръководител на звено „Регистър“, и служителите от звеното. Тържеството уважиха и Капка Асенова, финансов директор, инж. Виктор Шарков, председател на УС на Националния клуб на строителите ветерани, Ренета Николова, проку-

рист и главен редактор на в. „Строител“.

Инж. Илиян Терзиев връчи на доц. Георги Линков почетен плакет от името на УС на КСБ по повод 80-годишния му юбилей и за значимия му принос за създаването и развитието на ЦПРС и утвърждаването на авторитета на КСБ и българския строител. Инж. Терзиев му подари и специално изработен колаж със снимки на доц. Линков от работата му, свързана с КСБ, ЦПРС и партньорството му с в. „Строител“, както и писалка с гравирани инициали с послание да подписва още много удостоверения за вписване в ЦПРС на строителни фирми.

„Голяма част от нещата, които Камарата е постигнала от своето съз-

даване, са благодарение на доц. Линков. Желята му крепко здраве, дълголетие, благополучие и да продължава все така да ръководи ЦПРС с мъдрост и увереност. Най-ценните професионални съвети, които съм получил досега, са именно от доц. Георги Линков, за което искрено благодаря“, заяви инж. Илиян Терзиев.

Специални поздравления по повод юбилея на

доц. Линков отправиха още акад. Ячко Иванов, инж. Виктор Шарков, проф. Добрин Денев, инж. Николай Николов и от името на Съвета на директорите и екипа на в. „Строител“ - инж. Любомир Качамаков и Ренета Николова.

За рожденика имаше изненада - празничната торта, която той разряза, заобиколен от колеги и приятели.

НСВ НАЦИОНАЛЕН КЛУБ НА СТРОИТЕЛИТЕ - ВЕТЕРАНИ

Уважение и признателност между поколенията!

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

Преги четвърт век съгбата ни отреди да се запознаем и да станем колеги в УС на БЪЛГАРСКАТА СТРОИТЕЛНА КАМАРА, затова си позволявам да се обърна

Уважаеми колега,
Уважаеми приятели,
Уважаеми доц. Линков,
Честит 80-годишен юбилей
В този тържествен момент отдаваме своята признателност и благодарност към съставителя на учебника на Камарата на строителите в България, създателя на професията „Регистратор“ 25-годишния принос за утвърждаване авторитета на Камарата на строителите в България.

Твоето име ще остане в историята на КСБ.
Пожелавам ти още толкова години да продължаваш с нови подобрения на учебника!

В личен план да бъдеш винаги на крака!
На всички в семейството здраве и повече приятни моменти!

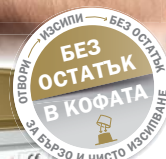
Честит юбилей!

С уважение,
Председател на УС на НКСВ
инж. В. Шарков

Перфектен финиш!

Баумит шпакловки Финиш за експерти

- Без пукнатини и свиване при изсъхване
- Гладко нанасяне ръчно или с машина
- Допринася за здравословен вътрешен климат

BAUMIT
baumit.com

Традиционно в края на всяка година вестник „Строител“ стартира поредица от интервюта с председателите на Областните представителства на Камарата на строителите в България (ОП на КСБ), в която представяме каква е била 2024 г. за бранша и пред какви предизвикателства е бил изправен на местно ниво. Отново питаме ръководителите на ОП на КСБ какви цели си поставят, кои са най-сериозните проблеми за тях и към кои от тях Камарата на строителите в България трябва да насочи усилията си през 2025 г. В настоящия брой Ви срещаме с председателите на ОП на КСБ - Смолян инж. Асен Соколов и на ОП на КСБ – Перник инж. Емилия Митова.

Инж. Асен Соколов, председател на ОП на КСБ – Смолян:

Отчитаме увеличение на броя на фирмите членове на ОП Смолян

Искаме да задържим младите хора в региона, но без подходящата инфраструктура това няма как да се случи

Страницата подготви
Росица Георгиева

Инж. Соколов, в началото на 2025 г. бихте ли направили обобщение каква беше изминалата 2024 г. за Вас като председател на ОП на КСБ и за бранша във Вашия регион?

Изминалата година беше успешна. Отчитаме увеличение на броя на фирмите членове на ОП на КСБ - Смолян. Това е знак, че строителният сектор в региона е в подем. През 2024 г. в областта стартира изпълнението на много обекти, финансирани по Инвестиционната програма за общински проекти. Те бяха основно във водния отрасъл. В сферата на пътното строителство бяха ремонтирани редица отсечки. Реализираха се и проекти в областта на образованието. По моя информация голяма част от тях останаха неразплатени в края на 2024 г. Въпреки това строителните компании не спряха работа и продължават дейността си. Съгласно данните, с които разполагам, тези проекти са реализирани на 50% и ще се изпълняват и през настоящата година. Местните власти имат желание да увеличат размера на инвестициите по програмата, а при срещите ни с представителите на общините от региона ги информираме къде това би било най-полезно. Личното ми мнение е, че трябва да се правят повече вложения във ВиК проектите. Съществуват проблеми с водоснабдяването в цялата страна и е добре да се вземат превантивни мерки това да не се случи и в нашия регион.

По отношение на работата в Областното представителство на КСБ в Смолян мога да обобща годината като активна във връзка с инициативата, която предприехме за насърчване на строителното образование и интереса на младите хора към строителната професия. Фирмите продължават да се включват в обучението, които организират „Строителна квалификация“ ЕАД, за което изразявам благодарност на ръководството и целия екип.

Какви бяха трудностите, с които се сблъскахте на местно ниво?

И при нас проблемите не са много по-различни от тези, пред които са изправени колежите от останалите части на България. Основното затруднение е липсата на работна ръка. Има инициативи от страна на КСБ за облекчаване на условията и времетраенето на процедурата за внос на работници от трети страни, но това все още е много бавен и сложен процес. Нашите фирми почти не се възползват от тези възможности не само заради тежките административни процедури. Оптимизите на компаниите, които вече са внесли работници, не са положителни. Те споделят, че след като чуждите кадри пристигнат, правят опити да се преместят или в друга фирма от региона, или в друг град, а дори държавя. Изказва се повече

недоволството от тези хора, което разколебава компаниите да предприемат подобни стъпки. Разбира се, има и позитивни отзиви, но те са малко на брой.

През 2025 г. ще продължим да работим в тази посока и се надяваме да привлечем качествени кадри през подходящи фирми за внос на работници с помощта на ръководството на КСБ.

Какви други цели си поставяте като председател на ОП на КСБ – Смолян, за 2025 г.?

Основна цел през тази година е да активизираме комуникацията с повече от нашите членове в област Смолян, за да получат гласност въпросите, които те поставят, и от своя страна да търсим начини за разрешаването им, включително като ги поставяме за решаване пред Управителния съвет на КСБ. Надявам се да се утвърди доверието на фирмите членове в нашата институция.

Предвиждаме да продължим линията в дейността ни за привличане на младите хора към строителната професия и през 2025 г. наред с обогатяване на обучителните ни програми. В града ни съществува Смолянската професионална гимназия по туризъм и строителство „Никола Йонков Вапцаров“ и филиал на Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“, които предоставят обучение в строителната сфера. Младешките могат да получат добро образование в тези учебни заведения и след това да се развият професионално в област Смолян. Миналата година получихме сериозна подкрепа от вестник „Строител“ в това начинание като медиен партньор на инициативата. Надявам се да си съдействаме с изданието на българските строители в тази насока и през 2025 г.

Подкрепяме и поддържаме постоянна връзка със Смолянската професионална гимназия по туризъм и строителство и ВСУ „Черноризец Храбър“, правим срещи за реализиране на инициативи с Регионалното управление на образованието и други експерти, ангажирани с образователната сфера. По тяхна препоръка предприемаме конкретни стъпки за запазване на професията

„Строителен техник“ и „Строителен инженер“, които са на изчезване в региона.

В личен контакт разяснявам на младите хора преимуществата на строителната професия. Заплатите в сектора вече са по-високи спрямо много от тези в други сфери, особено възнаграждението за строителните техници и инженери. Ще продължим да привличаме деца към професията ни, защото е на изчезване – в момента в гимназията в Смолян има по 5-6 ученици на випуск, а тенденцията е техният брой дори да намалява. Поздравявам колежата от Пловдив – Пламен Иванов, за голямия успех, който постигна в тази насока. Ще черпим опит.

Споменахте, че един от проблемите пред строителните фирми е забавяне на разплащанията от страна на възложителите. За какви суми става въпрос в регион Смолян?

Този въпрос дискутирахме и по време на Общото събрание на КСБ през ноември м.г. Очакванията ни тогава бяха, че през декември 2024 г. забавените суми ще бъдат изплатени, но това не се случи. Направих справка, която показва, че към края на миналата година забавените плащания в Смолянска област възлизат на приблизително 15 млн. лв.

Според Вас какви са проблемите, към решаването на които КСБ трябва да се насочи през 2025 г.?

Според мен ръководството на Камарата е добре да инициира възможно най-скоро срещи с представителите на новото правителство и на тях да се обсъжда проблемът със забавените разплащания. В момента строителните фирми финансират държавата и трупат допълнителни разходи по обезпечаване на обектите с банкови гаранции и застраховки за изпълнение, които трябва да удряжат постоянно за неопределен срок, както и тези за авансовите плащания. Друг сериозен проблем, който постоянно се обсъжда, е нежеланата конкуренция с хора от сивия сектор, които нямат репутация, а упражняват строителна дейност на частни обекти, къщи и дори работят по по-големи проекти.

Какво ще пожелаете на Вашите колеги, на читателите и екипа на в. „Строител“?

В началото на 2025 г. искам да пожелая на всички на първо място здраве, успехи и търпение. Надявам се редовното правителство да функционира по-добре в сравнение с тези от последните години. Наред с това поставям на фокус и бъдещето на един голям проект – реализиране на трасето Асеновград – Смолян, като това ще доведе до „отваряне“ на пътя към Гърция през нашия град. Трафикът е увеличен, получават се задърствания. Искаме да задържим младите хора в нашия регион, но това няма как да се случи без подходящата инфраструктура.

Инж. Емилия Митова, председател на ОП на КСБ – Перник:

Най-сериозният проблем продължава да е липсата на кадри за бранша

Инж. Митова, в началото на 2025 г. бихте ли направили обобщение каква беше изминалата 2024 г. за Вас като председател на ОП на КСБ, за структурата, която ръководите и за бранша във Вашия регион?

За мен като председател годината протече спокойно и успешно. През последните 12 месеца Областното представителство на КСБ в Перник изпълняваше основните си дейности, като работихме съгласно Устава на Камарата на строителите в България. Мога да отчета, че през 2024 г. проведохме редица мероприятия, сред които среща с ръководството на община Перник.

За строителния бранш в областта имаше много работа. Доста нови фирми се вписаха в Централния професионален регистър на строителя, което е показателно, че в региона отрасълът се развива.

Какви бяха проблемите, с които се сблъскахте на местно ниво?

Трудностите са същите, както и в предходните години. Най-сериозна сред тях продължава да е липсата на кадри за бранша. Според мен това е проблем на национално ниво и е с тенденция да се задълбочава. При нас една от причините за недостига на хора е близостта на областта до София, където работници търсят по-добри условия на труд и по-високо заплащане.

Затова си пожелавам строителството в България да достигне до по-добро финансово ниво – да няма забавяне на разплащанията и да спре инфлацията. Товава строителните фирми ще могат да увеличат значително заплащането на работниците си. Това ще доведе до спиране на износа на работна ръка от България и дори ще върне при нас тези, които, обучени от нас, търсят по-добри условия на труд и заплащане извън страната.

Друг проблем са споменатите забавени разплащания от страна на държавата в лицето на Агенция „Пътна инфраструктура“ и на община Перник за свършена вече дейност от строителите. Данни за това получих в разговорите си с фирмите, които работят в нашия регион.

Според Вас какви са проблемите, към решаването на които КСБ трябва да се насочи през новата година?

2025 г. е изборна за Камарата и ми се иска в следващите ръководни органи да влязат по-млади хора. С дигитализацията на сектора и ангажирането на нови лица, които да съхранят постигнатото и да се възползват от опита, като нагледят постигнатото до момента, КСБ да ще може да продължи да помага на българския строител. Според мен трябва да се положат усилия за повишаване на етичността между фирмите, защото въпреки че сме конкуренти, ние трябва да действаме като едно цяло.

Предимства на

Д-р инж. Агриана Спасова, член на Комитета по договорите на FIDIC и член на УС на Българското общество по строително право:

Уважаеми читателю,

Честита 2025 г.! Много здраве, щастие и успешни проекти!

С подкрепата на вестник „Строител“ продължаваме чрез кратки месечни порции да Ви запознаваме с най-използваните по целия свят строителни договори на FIDIC. След Червената и Жълтата книга идва ред на третата книга за големи проекти: Сребърната.

История

През 1995 г. FIDIC издава Оранжевата книга, за да отговори на потребностите на пазара за договори за проектиране и строителство до ключ. Някои банки и възложители предпочитат да платят повече за прехвърляне на всички рискове към изпълнителя, за да имат сигурност за крайната цена и съкратени срокове. Оранжевата книга бяха от традиционната роля на инженера, като го заменя с представител на възложителя с по-ограничени функции.

През 1999 г. заедно с новите Червена и Жълта книга FIDIC издава първата Сребърна книга. Трите книги за големи проекти са с 20 аналогични клаузи, различаващи се само по разпределението на риска между възложителя и изпълнителя. За разлика от Оранжевата книга, озаглавена „Проектиране-строителство и до ключ“, Сребърната книга е наречена „Проекти на инженеринг, поръчки и строителство до ключ“, за да стане ясно, че това са по-различни договорни условия, макар че и двете книги са за проекти „до ключ“.

Сребърната книга не е разпространена у нас, колкото Червената и Жълтата книга. Издание 1999 г. се използва най-вече от частни инвеститори и концесионери за фотоволтаични централи и промишлени обекти, за новите сгради на Летище Варна и Летище Бургас, за АЕЦ „Белене“. С тези договорни условия се завършва новата сграда на Немското посолство в София.

Сребърната книга е предпочитана при проекти със сложна технология/специални системи и обзавеждане, когато възложителят иска изцяло да прехвърли отговорността на изпълнителя.

Предимство на Сребърната книга е постигането на съкратени срокове при по-малко съгласуване с възложителя (няма инженер) и повече свобода на изпълнителя.

Друго предимство е по-голямата сигурност

Фигура 1. Договори на FIDIC до ключ

за срока и цената, което обаче е свързано с по-малко контрол и изначално висока цена.

Сребърната книга не бива да се използва, ако:

- няма достатъчно време или информация, така че оферентите да могат да проверят изискванията на възложителя, за които трябва да поемат отговорност и да направят начални проектни разработки, за да оценят и осойностят риска, който поемат;

- строителството включва значителни подземни работи или работи в зони, които оферентите не могат да проучат, освен ако не се променят разпоредбите за непревидени условия; или
- възложителят има намерение да контролира постоянно работата на изпълнителя и да оценява съответствието на повечето проекти на изпълнителя.

В изброените случаи FIDIC препоръчва да се използва Жълтата книга. У нас не може да се избегне постоянният контрол, вменен на консултанта по Закона за устройство на територията (ЗУТ).

През декември 2017 г. излиза второто издание на Новата Сребърна книга. То е с около 50% по-голям обем. Включва по-подробни процедури за управление на проекта и осигурява по-добър баланс между страните. През 2022 г. излиза пренепечатка на Сребърната книга, издание 2017 г., с изменения, коригиращи някои установени грешки и създаващи повече сигурност за полз-

вателите.

Работна група 9 към Комитета за договорите на FIDIC има задача да подготви договори за подизпълнение за Сребърна книга 1999 г. и Сребърна книга 2017 г., пренепечатка 2022 г., като първият се очаква да е готов за печат през 2025 г., а вторият през 2026 г.

Съдържание на Сребърната книга, издание 2017 г.

Съдържанието на Сребърната книга, издание 2017 г., е показано на Фигура 2. То е същото като на другите книги за големи проекти: Червена и Жълта.

Структура на Общите условия

Сребърна книга, издание 2017 г., съдържа двadeset и една клаузи, групирани, както е показано на Фигура 3. Както обяснихме в миналите порции, ползвателите трябва да

познават логиката на поредане на разпоредбите, така че да се ориентират по-лесно къде да търсят приложими клаузи, за да защитят аргументирано позицията си. Групите са същите като представените в миналата порция за Жълтата книга. Както при Жълтата книга, за разлика от Червената книга, при Сребърната книга проектира изпълнителят и клауза 12 е „Проби след завършване“ (а не „Измерване“, както при Червената книга).

Основната разлика с Червената и Жълтата книга е, че при Сребърната книга изпълнителят поема пълна отговорност и няма ежедневен контрол. Затова вместо „Инженер“ клауза 3 се нарича „Администриране от Възложителя“, като изяснява ролята на представителя на възложителя. Макар и с по-ограничени функции от инженера, представителят на възложителя упражнява правомощията си по аналогичен начин чрез

издаване на инструкции и определения. При Сребърната книга няма сертифициране на дължимите плащания.

Сребърната книга 1999 г. не съдържа Приложение към офертата с важните данни по договора, докато издание 2017 г. съдържа Договорни данни в табличен вид, както при Червената и Жълтата книга. Стана ясно, че е много по-удобно най-важните данни да са отделени в такъв документ, както бе традицията при Червената и Жълтата книга.

При Сребърната книга изпълнителят поема много повече рискове, отколкото при другите книги. Обикновено се водят дълги преговори за изясняване на изискванията и обхвата на работите, преди да се сключи договор. Затова, за разлика от Червената и Жълтата книга, където може да се започне работа след писмото за приемане, при Сребърната книга не се счита, че има договор, докато не се подпише договорното споразумение.

Разлики в клаузите между издания 1999 и 2017 г. на Сребърната книга, доближаващи новото издание до по-справедливото разпределение на риска при Червената и Жълтата книга:

- докато при 1999 г. възложителят може да назначи компетентен представител на възложителя, при 2017 г. това е задължително (аналогично на инженера при другите книги);

- в Сребърната книга 2017 г. рисковете на възложителя, даващи права на изпълнителя в случай на загуби/щети на работите, стоките и документите на изпълнителя, са същите както при Червената и Жълтата книга, докато при Сребърната книга 1999 г. са изключени използването на части от работите от възложителя, действията на природните сили и грешките в документи на възложителя.

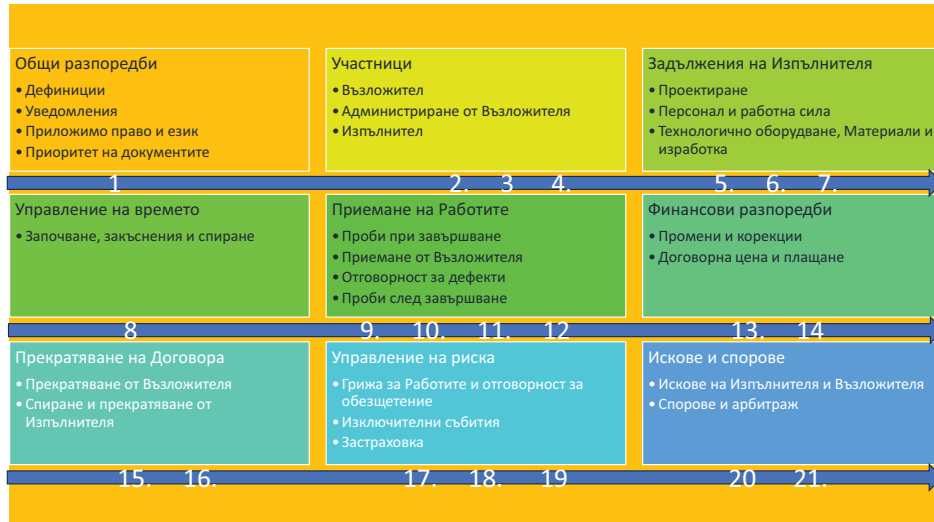
Другите основни разлики в клаузите между издания 1999 и 2017 г. на Сребърната книга, които са аналогични с Жълтата книга:

- правилно пренареждане на разпоредбите за управление на риска;
- по-подробни изисквания за уведомяване и дружи съобщения;
- по-подробни изисквания за управлението на качеството, включително за оценяване съответствието на документите на изпълнителя и провеждането на проби;
- бедияване на ис-

Фигура 2. Съдържание на Сребърната книга на FIDIC, издание 2017 г.

Сребърната книга

Фигура 3. Структура на Общите условия на Сребърна книга на FIDIC, издание 2017 г.

ковете на страните в клауза 20 с едни и същи разпоредби, включително прекузуишни срокове;

- отделилите на споровете от исковете в ноба клауза 21, за да не се заблуждават неопитните възложители, че исковете на изпълнителите са агресивен акт.

Докакто в издание 1999 г. има 48 определени термина, в издание 2017 г. те са 80. Аналогично на Червената и Жълтата книга са добавени дефиниции за иск, спор, неустойка за забава, уведомление, уведомление за несъгласие, програма и гр. Въведени са абривиатури на някои дефиниции, като УНВ за удължаване на времето за завършване, ССД за срок за съобщаване на дефекти, УНЗ за уведомление за несъгласие, аналогично на Червената и Жълтата книга.

Приоритет на документите на договора

Подклауза 1.5 на изданието 2017 г. определя приоритета на документите, формиращи договора:

- Договорното споразумение;
- Специфичните условия Част А – Договорни данни;
- Специфичните условия Част Б – Специални разпоредби;
- Общи условия;
- Изискванията на възложителя;
- Таблиците;
- Офертата;
- Писмото-ангажимент на обединението (ако изпълнителят е обединение); и
- Всички останали документи, формиращи част от договора.

Специфичните условия изменят Общите условия, затова са с по-висок приоритет от тях. Както при Жълтата книга спецификациите и проектите на

възложителя са събрани в изискванията на възложителя, които освен текста част обикновено съдържат идеен проект, който ще служи като задание за проектантската работка на изпълнителя. Отново препоръчваме към изискванията на възложителя да се включат налични разрешителни и съгласувателни документи, които обикновено съдържат важни изисквания за проектирането, строителството и експлоатацията. Тук е редно да се включат и всички доклади, съдържащи сведения за площадката, условията за присъединяване към и присичане на съществуваща инфраструктура.

Таблиците са документи, подготвени от възложителя, които се ползват от оферентите, например график за плащане, ценоразписи, времеви график, таблица с гарантирани параметри. При противоречия между отделните документи, формиращи договора, възложителят трябва да даде необходимото пояснение или инструкция.

Изпълнителят проектира и поема отговорност за грешките в изискванията на възложителя

При Сребърната книга, както при Жълтата книга, изпълнителят има много по-сериозни отговорности да проектира и изпълнява работите така, че да бъдат годни за целите, за които са предназначени, за разлика от Червената книга, където изпълнителят трябва само да изпълнява проектите на възложителя и инструкциите на инженера. Изпълнителят се ангажира, че проектите, документите на изпълнителя, изпълнението на работите и завършените работи ще бъдат в съот-

ветствие със законите на държавата и договора.

Както при Жълтата книга, проектантите на изпълнителя следва да са инженери или професионалисти от други специалности с проектантска правоспособност, квалификация, опитни и компетентни по частите на проекта, за които отговарят. Съгласно ЗУТ изпълнителят е длъжен да склучи договор за авторски надзор. Съгласно подклауза 5.1 изпълнителят се ангажира, че проектантите и подизпълнителите за проектирането ще бъдат на разположение да присъстват на обсъждания с възложителя по всяко уместно време (на или извън площадката) до издаването на сертификат за изпълнение, което покрива и периода за съобщаване на дефекти, които започва след сертификата за приемане.

За разлика от Червената и Жълтата книга, при които има инженер, съгласно клауза 3 възложителят трябва да назначи квалифициран представител на възложителя, който да управлява проекта и администрира договора. Въпреки че при Сребърната книга няма инженер, процедурата за оценяване съответствието на всички документи на изпълнителя, включващи инвестиционни проекти, екекутивни документи, ръководства за експлоатация, е същата, както при Жълтата книга. Възложителят трябва да възложи оценяване съответствието на инвестиционните проекти по ЗУТ и строителен надзор. Ако в проекта на изпълнителя и/или в документите на изпълнителя бъдат установени грешки, пропуски, неясноти, несъответствия или непълноти, те и работите следва да бъдат коригирани, дори и

преди това възложителят да е издал уведомление за липса на възражение. Всички поправки на коригираните проекти ще бъдат на риск и за сметка на изпълнителя. Възложителят има право да претендира за компенсиране на разходите за повторен преглед на документите на изпълнителя чрез иск.

Докакто Жълтата книга в случай на грешки в изискванията на възложителя дава право на изпълнителя да претендира за удължаване на времето за завършване и/или компенсация, при Сребърната книга изпълнителят поема отговорността за такива грешки. Затова при тръжната процедура трябва да се даде повече време на оферентите да се запознаят с изискванията на възложителя и площадката (поне 6 месеца). Така могат да проверят изискванията, да направят допълнителни проучвания и проектни разработки, за да оценят риска и да заложат резерв в своето финансово предложение. Възложителят може да поеме отговорност за някои части от информацията, които не могат да бъдат проверени от оферентите.

Все пак в новото издание от 2017 г., както при Жълтата книга, ако грешки в проект на възложителя или изискванията на възложителя предизвикат щети на обекта, изпълнителят ще има право на удължаване на времето за завършване и компенсация за направените разходи при изпълнението на инструкциите на възложителя за отстраняването им. Такива права не се дават на изпълнителя в Сребърната книга 1999 г.

Изпълнителят поема в по-голяма степен риска за непредвидими условия

условия

При Сребърната книга се прехвърлят на изпълнителя рисковете за множество непредвидими условия, за които при Жълтата и Червената книга са предвидени облекчения като удължаване на времето за завършване, а в някои случаи и компенсация за допълнителните разходи, понесени в резултат от непредвидимите условия:

1. Изключително неблагоприятни климатични условия: докакто при Жълтата и Червената книга изпълнителят може да има право на удължаване на времето за завършване, при Сребърната книга изпълнителят няма таква право;

2. Непредвидими негодни в наличността от персонал и стоки, предизвикан от епидемия или действия на правителството: докакто при Жълтата и Червената книга изпълнителят може да има право на удължаване на времето за завършване, при Сребърната книга изпълнителят няма таква право;

3. Непредвидими физически условия: докакто при Жълтата и Червената книга изпълнителят може да има право на удължаване на времето за завършване и компенсация на допълнителните разходи, при Сребърната книга изпълнителят няма таква право.

Сребърната книга не се препоръчва за обекти, при които има много подземни рискове. Оферентите трябва да могат да осъществят риска, който поемат, а не да играят на руска рулетка. Ако строителството включва съществени подземни работи или работа в райони, които не могат да бъдат проучени, най-ниска цена се предлага от най-слабо информирания участник или от най-големия комарджия, а не от най-подходящия участник. Ако все пак възложителят предпочита да използва Сребърната книга, тъй като иска да склучи договор до ключ с пълна отговорност на изпълнителя за проектирането (включително за изискванията на възложителя), може чрез Специфичните условия да бъде разпоредбата от Жълтата книга за непредвидими физически условия, даваща право на удължаване на срока и компенсация. Така е подходящ възложителят на мегапроект за ВЕЦ в средна Азия: използвал е Сребърна книга (която е обичайно при централи, като АЕЦ, ФЕЦ, ВЕЦ, където проектът се развива на базата на определена технология), но поради

многото подземни рискове при изграждане на подобектите в планината е заложила разпоредбата от Жълтата книга, даваща право на изпълнителя при непредвидими физически условия. У нас за съжаление при някои обществени поръчки за инфраструктура наблюдаваме точно обратното: използва се Жълтата книга, но чрез Специфичните условия се прехвърля правото на компенсация при непредвидими физически условия.

В случай на археологически находки, открити на площадката, изпълнителят има същите права, както при другите книги:

- право на удължаване на времето за завършване, доколкото забавата засяга работи на критичния път и/или
- право на компенсация на разходи, възникнали в резултат на открити находки и свързаните с тях инструкции на възложителя.

При забавени проби при завършване по вина на едната страна е уговорено как да продължат процедурите и как да бъдат защитени правата на другата страна.

При зазуби и/или щети на работите, стоките или документите на изпълнителя, причинени от определени рискове на възложителя (освен природните сили включват непреодолима сила като война, бунт, и гр.), заемане на части от работите от възложителя, грешки в проектите на възложителя), изпълнителят следва незабавно да уведоми възложителя. Изпълнителят трябва да поправи зазубите и шетите съгласно инструкциите на възложителя, като за изпълнението им ще има право на удължаване на времето за завършване и компенсация за направените разходи. Може да се използва процедурата за промяна.

Както при другите книги, при непреодолима сила изпълнителят има право на удължаване на времето за завършване за периода, през който не може да изпълнява задълженията си. Освен това изпълнителят може да претендира заплащане на допълнителни разходи, причинени от възпрепятстване на работата му при война, където и да е тя, а при други видове непреодолима сила, предизвикана от човешки действия, като бунт, тероризъм, само ако са в страната, където се изпълняват работите.

Предимства за управлението на качеството

Въпреки че при Сре-

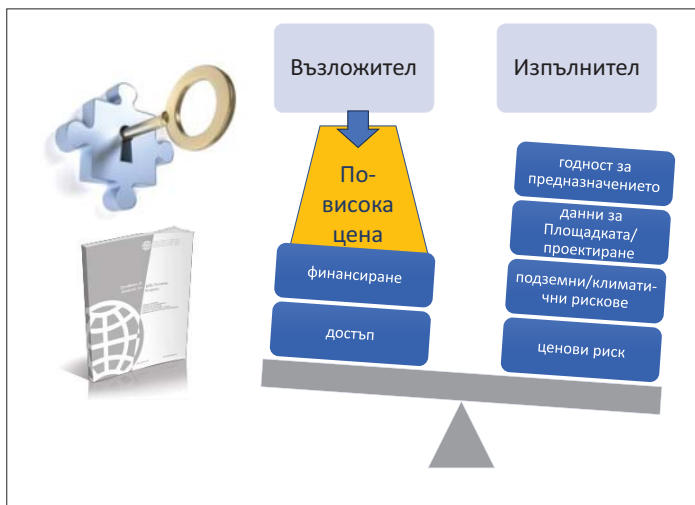
Предимства на Сребърната книга

► стр. 13

бърната книга се очаква да няма ежедневен контрол на качеството, на практика процедурите за оценяване съответствието на документите на изпълнителя, за инспекции и проби са същите, както при Жълтата книга. Всичко казано по темата в преходната месечна порция важи за Сребърната книга, макар че няма инженер. Да не забравяме, че инженерът по дефиниция е част от персонала на възложителя, така че при Сребърната книга възложителят подобно на Жълтата книга назначава компетентни лица за контрола на качеството. Представителят на възложителя обикновено е компания с експерти по всички дисциплини, която може да изпълнява и функциите на консултант по ЗУТ и координатор по Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

По-голяма сигурност за крайната цена

При Жълтата книга договорната цена е общата приета договорна сума и погледу на корекции, го-

Фигура 4. Рисковете на изпълнителя при Сребърната книга вдигат цената

бавки и/или удържки в съответствие с договора. Изпълнителят носи риска за увеличение на количествата и увеличение на цената при непредвидими разходи.

При Сребърната книга има по-голяма сигурност за крайната цена, която по дефиниция е сумата, посочена в договорното споразумение. Договорната цена може да претърпи корекции по процедурите

за промени и искове, както и при договорена индексация на разходите, но изпълнителят поема много повече рискове и има по-малко хипотези, които му дават право на компенсация. Изпълнителят няма право на компенсация при грешки в изискванията на възложителя (които обикновено съдържат идеен проект) и непредвидими физически условия.

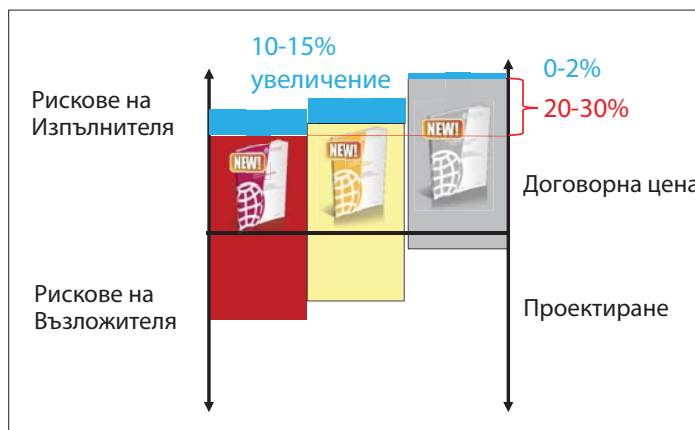
Поemanето на значи-

щото изпълнителят отговаря за проектирането и приема риска за увеличение на количествата. При Червената и Жълтата книга цената нараства по статистика до 10-15% при материализирането на рискове, поети от възложителя. При Сребърната книга цената има минимално увеличение (0-2%). При този договор оферентите предлагат по-висока цена, включвайки резерв за рискове, които може да не се проявят на практика. Това означава, че при обществени поръчки или концесии, когато се използва Сребърната книга, данъкоплатецът плаща средно с около 15% повече, отколкото при договори по Червената или Жълтата книга.

и да не е определена по реда на подклауза 3.5. За целта възложителят може да използва временни (прозорни) цени, които се коригират след договаряне/определяне на цената на наредената промяна. Цените за нови работи се изчисляват от цените по договора, като с корекционни коефициенти се отчитат специфичните условия. Ако това е невъзможно, за изпълнените промени се заплащат направените разходи плюс печалба.

Изпълнителят може да поиска доказателства за осигурено финансиране и да намали темпа или да спре работа, ако такива не му бъдат представени от възложителя в 21-дневен срок.

Страниците предста-

Фигура 5. Статистика за цените при Червената, Жълтата и Сребърната книга на FIDIC

телни рискове води до по-висока начална цена, както е показано на Фигура 4.

В резултат на допълнителните рискове за изпълнителя статистиката показва, че оферентите и договорени цени при Сребърната книга са с 20-30% по-високи от тези при условията на Червената и Жълтата книга. Разбира се, става въпрос за тръжни процедури с преварителен подбор на компетентни строителни компании, които могат да оценят рисковете и залагат необходимия резерв, за да могат да ги поемат. Ако изпълнителят не е заложил такъв резерв, ще трябва да поеме голяма загуба, която може да го доведе до несъстоятелност. Фигура 5 показва, че тъй като при Червената и Жълтата книга възложителят запазва рисковете, които са прехвърлени на изпълнителя при Сребърната книга, началната цена е много различна. Когато възложителят или финансиращите институции искат по-голяма сигурност за цената, те трябва да са готови да платят повече. При Жълтата книга приетата договорна сума е обикновено с 5% по-висока от договор по Червената книга, за-

Основна разлика при Сребърната книга с Жълтата книга е, че дължимите плащания не се сертифицират, тъй като няма инженер. Все пак възложителят трябва да издаде уведомление до изпълнителя в 28-дневен срок от получаването на искането за плащане за сумата, която възложителят справедливо счита за дължима, като се мотивира в случай на несъгласие с претендираната сума.

Обикновено договорът включва таблица-график за плащане. Графикът за плащане може да съдържа равни месечни проценти, като възложителят може да ги коригира, когато напредъкът изостава от плащанията. Все пак по-удачният начин е графикът за плащане да включва определени събития с ясно определени критерии, при изпълнението на които е дължимо плащане.

Възложителят може да инструктира промени преди въвеждането в експлоатация. Използва се същата процедура както при Червената и Жълтата книга. Възложителят е задължен да плаща наредените и изпълнени промени, независимо че за цената може все още да не е постигнато съгласие

вят претенциите си за компенсация на допълнителни разходи при договорени обстоятелства, следвайки процедурата за искове.

Ако в договора е приложена таблица с корекционни параметри за индексация, тя става задължителна за възложителя, а не пожелателна, както в приетата „Методика за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация“. Както при Червената и Жълтата книга, подклауза 13.8 [Корекции при промяна в Разходите] на издание 1999 г. включва конкретна формула, докато в изданието 2017 г. съответната подклауза 13.7 остава на страните да договорят начина на изчисление в таблица с индексация на разходите. Това позволява да се използва Методиката, въведена със Закона за обществени поръчки.

През февруари в рубриката „Месечна порция FIDIC“ очаквайте „Предимства на Изумрудената книга“. Всяка от следващите порции ще разглежда предимствата на една от другите стандартни форми на FIDIC за строителство: Зелена, Златна, Синьо-зелена книга.

ЧЕЛЕН ТОВАРАЧ

LIUGONG 877H

ДВИГАТЕЛ: Cummins

МОЩНОСТ: 235kW

ТЕГЛО: 24 500 kg

КАПАЦИТЕТ КОФА: 3.50 - 7.0 m³

НАЛИЧНИ НА СКЛАД!

0890 21 31 41
WWW.ZEMEKOP.COM

Строител[®]
www.ksb.bg
www.vestnikstroitel.bg

ИЗДАНИЕ НА КАМАРАТА НА СТРОИТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ

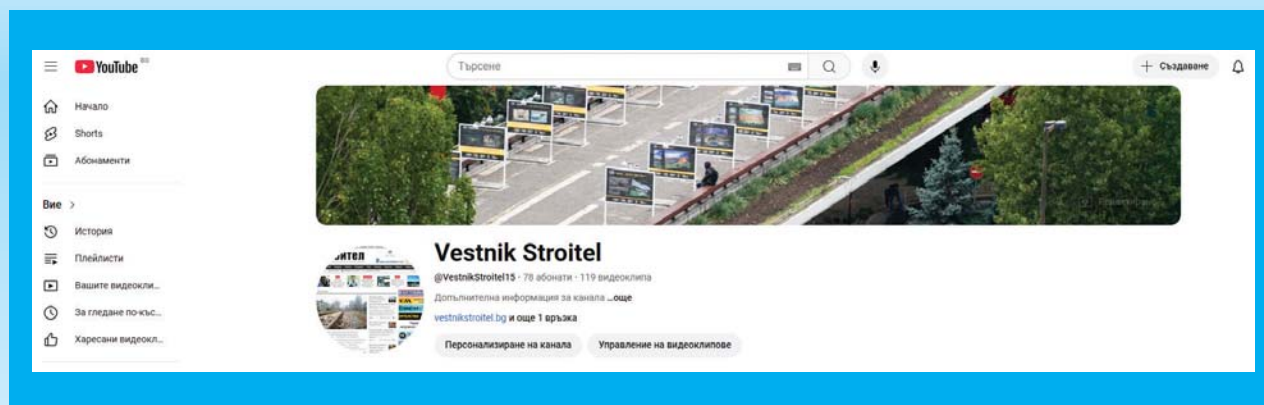

КОД СТРОИТЕЛ – първият по рода си строителен подкаст стартира през март

Иновативна платформа, която ще предложи на слушателите и зрителите задълбочени разговори, анализи и възхваляващи истории от света на строителството, архитектурата и инфраструктурата. Всеки епизод ще разглежда актуални въпроси и нововъведения в бранша. В подкаста ще гостуват водещи специалисти, строителни предприемачи, представители на сградните институции и местната власт, международни експерти. Съдържанието му ще бъде достъпно за всички в YouTube канала на вестник „Строител“.

„Код Строител“ ще бъде много повече от подкаст – това ще е място за идеи, възхновение и знания!

Станете част от новия проект на вестник „Строител“!

Каним Ви да бъдете наш партньор

ПРЕДЛАГАМЕ ВИ

- ✓ Анонс, че подкастът „Код Строител“ се излъчва с подкрепата на Вашата компания
 - ✓ Лого на пано в студиото по време на заснемането
 - ✓ 20 епизода до края на годината (през седмица)
 - ✓ Анонс в рубриката „Код Строител“ в печатното издание
- ✓ Възможност за участие на Ваш представител в едно излъчване на подкаста

Цена 5000 лв. без ДДС

Цената включва 50% отстъпка за едногодишно партньорство

- ✓ Анонс, че съответният епизод на подкаста се излъчва с подкрепата на Вашата компания

Цена 500 лв. без ДДС за един епизод

Срок за заявяване на партньорство – 20 февруари 2025 г.

За контакти: 0888 55 39 50; 02 806 24 22

Премиерът Росен Желязков: Трябва да направим необходимото, за да получим средствата по НПВУ

► стр. 1

Прег Роберта Мецола премиерът е подчертал, че ускоряването на реформите по НПВУ ще осигури стабилни публични финанси, които да подпомогнат приоритетните политики на страната. „За нас е много важно конкурентоспособността на българската икономика да бъде гарантирана чрез бързи законодателни решения“, е посочил той.

Мецола е определила визитата на Желязков като знак за ангажираността на България към европейския път и е отбелязала значителния напредък на страната в ключови области като членството в Шенген и подготовката за еврозоната. „Реформите, макар и трудни, водят до значими резултати,“ е изтъкнала тя и е добавила, че ЕП подкрепя амбициозната програма на българското правителство.

Росен Желязков е коментирал с Антонио Коша общоевропейската политика по отбрана, европейската конкурентоспо-

собност. Многогодишната финансова рамка и кохезионната политика. На срещата им в Страсбург двамата са разговаряли по теми, които предсто-

да бъдат дискутирани в рамките на предстоящите неформална и регонална среща на държавните и правителствени ръководители на страните от ЕС.

Европарламентът създава специална комисия за жилищната криза

На пленарната си сесия Европейският парламент одобри създаването на четири нови комисии. Сред тях особено вниманието заслужава специалната комисия за справяне с жилищната криза в ЕС, съобщиха от институцията.

Решението за създаване на новата комисия идва на фона на задълбочаващата се жилищна криза в много държави членки на ЕС. Растящите наеми и цени на имотите заедно с недостигът на социални жилища излагат милиони европейци на риск от жилищна несигурност. Според председателя на ЕП Роберта Мецола и лидерите на политическите групи този ход отразява приоритетите на Парламента да постави гражданите в центъра на политиките си.

Специалната комисия

по жилищната криза ще бъде съставена от 33 членове и ще има мандат от 12 месеца с възможност за удължаване чрез ново гласуване. Тя ще разглежда: Разработване на политики за увеличаване на достъпа до достъпни жилища; Насърчаване на строителството на социални жилища; Борба със спекулативните практики на пазара на недвижими имоти; Устойчиви и иновативни решения за енергийна ефективност на сградите.

Друга нова комисия е по сигурност и отбрана. Тя ще е съставена от 43 членове и ще разглежда въпросите, свързани с укрепването на отбранителния капацитет на ЕС, сигурността на границите и международното сътрудничество в областта на отбраната. Тя заменя съществуващата подго-

мия със същия фокус, като разширява нейните правомощия.

Има и нова постоянна комисия по обществено здраве. Също ще е от 43 членове и ще отговаря за политики, свързани с общественото здраве, включително готовността за здравни кризи, достъпа до лекарства и борбата с пандемии. Тя също заменя предишната подкомисия, като придобива статут на пълноправна комисия.

Специална комисия за Европейския щит за демократия — съставена от 33 членове, ще се съсредоточи върху защитата на демократичните ценности в ЕС, борбата с дезинформацията и заплахата за свободата на медиите. Тя ще има мандат от 12 месеца, като при необходимост мандатът може да бъде удължен.

Доклад на ЕНП: Европа се нуждае от повече растеж и работни места

- Основните акценти в документа са намаляването на бюрокрацията и регулациите
- Дигиталната трансформация остава приоритет, но балансирана с реалните нужди на бизнеса, особено на МСП

Европейският съюз (ЕС) е изправен пред важни икономически предизвикателства, които изискват спешни и решителни действия. Европа се нуждае от повече растеж и работни места. Това е записано в доклада на Европейската народна партия (ЕНП), представен на последната среща на групата. Документът предлага конкретни стъпки как да се постигне това. Основните акценти в него са намаляването на бюрокрацията и регулациите, които често възпрепятстват развитието на бизнеса и иновациите.

От най-голямата парламентарна група в Европейския парламент посочват, че през последните години ЕС е постигнал значителни успехи чрез създаването на единен пазар и премахването на търговските бариери, което е допринесло за икономически растеж и повишаване на конкурентоспособността. Въпреки това от началото на 21-ви век растежът в Европа изостава в сравнение с други региони, като сред основните причини е посочена по-ниската производителност.

Един от главните фактори, допринасящи за слабата икономическа перспектива, според ЕНП е свързването на малките и средни предприятия (МСП), които съставляват гръбнака на европейската икономика,

често определят регулаторните пречки като най-голямо предизвикателство. Регулациите, макар и полезни в някои аспекти като хармонизация на националните правила, често водят до значителни допълнителни задължения и разходи, категорични са от парламентарната група.

В документа се посочва, че е необходима амбициозна и цялостна програма за дерегулация и опростяване, включваща: Ревизия на съществуващите закони чрез принципа „едно ново правило, две стари отпадат“; Отлагане и преоценка на корпоративното законодателство като Директивата за устойчиво корпоративно отчитане и свързаните с нея регулации; Подкрепа за МСП чрез намаляване на бюрократичните изисквания и предоставяне на яснота в законодателството.

От ЕНП изтъкват, че достъпът до евтина енергия е от решаващо значение за растежа и работните места в Съюза. „Днес европейските компании плащат 2-3 пъти по-високи цени за електричество и 4-5 пъти по-високи за природен газ в сравнение със САЩ. Това изисква: Технологично-неутрален подход за енергийни източници, като възобновяеми енергии, ядрена енергия и водород; Увеличаване на дела на приходите от

Системата за търговия с емисии (ETS), насочени към енергийно-интензивни индустрии; Преоценка на механизма за корекция на въглеродните емисии на границата (CBAM) за минимизиране на бюрократичното натоварване“, се посочва в анализа.

Евродепутатите отбелязват, че дигиталната трансформация остава приоритет за ЕС, но тя трябва да бъде балансирана с реалните нужди на бизнеса, особено на МСП. Препоръчват се: Опростяване на дигиталните политики и избягване на припокриване между закони като Регламента за изкуствения интелект (AI Act) и групи цифрови регулации; „Принцип на еднократно предоставяне на данни“, при който гражданите и фирмите дават информация само веднъж.

От ЕНП завършват своя анализ със заключението, че за да се гарантира бъдещ успех, ЕС трябва да промени подхода си към регулирането. Вместо да се фокусира върху всяка сфера от живота на гражданите, вниманието трябва да бъде насочено към големите предизвикателства, като конкурентоспособност, растеж и климатични промени. „Само чрез дерегулация, опростяване и по-смели политики ЕС ще може да запази позицията си на световен лидер“, изтъкват от групата.

ЕК стартира конкурс за наградите „Зелена столица на Европа“ и „Зелен лист“ за 2027 г.

Европейската комисия обяви началото на процеса на кандидастване за престижните награди „Зелена столица на Европа“ и „Зелен лист“ за 2027 г. В официално прессъобщение институцията приканва европейските градове, ангажирани със създаването на устойчиво бъдеще, да подадат заявления до 15 април 2025 г.

„Тези награди са създадени, за да отбележат усилията на градовете в намаляването на екологичните въздействия и едновременно с това подобряването на качеството на живот на техните жители“, припомнят от ЕК.

Призът „Зелена столица на Европа“ се присъжда на градове с население над 100 000 души. Победителят ще получи финансов стимул от 600 000 евро, който да подпомогне осъществяването на устойчиви инициативи.

Отличieto „Зелен лист“ е насочено към по-

малки градове и общини с население между 20 000 и 99 999 жители. До две населени места ще бъдат отличени с тази награда, като Всяко от тях ще получи по 200 000 евро за реализиране на екологични проекти.

Подгадените кандидатури ще бъдат оценявани въз основа на седем ключови екологични показателя: качество на въздуха; управление на водните ресурси; биологично разнообразие и зелени площи; управление на отпадъците; шумово замърсяване; борба с климатичните промени; адап-

тация към климатичните промени.

Класираните градове ще получат не само финансово подкрепя, но и платформа за популяризиране на своите устойчиви практики и иновации. Освен това те ще могат да ангажират по-активно жителите си в различни проекти, посветени на екологията, и да служат като пример за други европейски общности.

Градовете, които се интересуват от участие, могат да получат повече информация за процеса от официалния сайт на Европейската комисия.

Доналд Тръмп обяви началото на златния век на Америка

Той положи клетва като 47-ия президент на САЩ

Емил Христов

На 20 януари Доналд Тръмп положи клетва като 47-ия президент на Съединените американски щати (САЩ), отбелязвайки началото на своя втори непоследователен мандат. Поради изключително ниските температури церемонията се проведе в ротондата на Капитолия вместо на традиционното открито място.

Тържественият ден започна с религиозна служба, след което новозабраненият президент и първата дама Мелания Тръмп бяха посрещнати в Белия дом от досегашния президент на САЩ Джо Байдън и първата дама Джил Байдън за традиционен чай. След края на срещата гвете първи семейства се отправиха от Белия дом към Капитолия, където ги очакваха представителите на Конгреса и членове на Върховния съд. На церемонията присъстваха видни политически фигури от миналото и настоящето, както и високоставени международни гости. Сред тях бяха бившите американски президенти Барак Обама, Джордж У. Буш и Бил Клинтън. Официални гости бяха и редица видни личности, включително технологични милиардери, като Джеф Безос, Илон Мъск и Марк Зукърбърг. За първи път в историята на инаугурацията Тръмп покани чуждестранни лидери, сред които аржентинският президент Хавиер Милей и италианският премиер Джорджа Мелони.

Вицепрезидентът Джей Ди Ванс положи клетва първ, последван от Доналд Тръмп, който се закле пред главния съдия на Върховния съд Джон Робъртс. Събитието

продължи с встъпителната реч на Тръмп,

в която той обяви началото на златен век на Америка.

„От сега нататък страната ни ще процъфтява и ще бъде уважавана отново по целия свят. През всеки един ден моята администрация ще поставя Америка на първо място. Нашият суверенитет и безопасност ще бъдат възстановени. Вземите на правосъдието ще бъдат ребалансирани“, бе категоричен 47-ият президент на САЩ.

Той подчерта, че уплахът на Америка приключва. „Нашите свободи и славната съдба на нацията вече няма да бъдат отнети и ние незабавно ще възстановим целостта,

компетентността и лоялността на американското правителство. През последните осем години бях подложен на изпитания и предизвикателства повече от всеки друг президент в нашата 250-годишна история, които ме научиха на много“, допълни президентът и изтъкна, че за американските граждани 20 януари 2025 г. вече ще е Денят на освобождението.

Доналд Тръмп сподели, че още в първия си ден като президент ще погледне поредица от исторически изпълнителни заповеди. „Първо, ще обявя национално извънредно положение на южната ни граница. Всяко незаконно влизане ще бъде незабавно спряно и ние ще започнем процеса на връщане на милиони престъпни чужденци обратно на местата, от които са дошли“, подчерта той. „След това ще нарека на всички членове на моя кабинет да мобилизират огромните сили, с които разполагат, за да победят рекордната инфлация и бързо да намалят цените. Инфлационната криза беше причинена от озормен преразход и ескалиращи цени на енергията и затова обявявам извънредна ситуация в областта на

енергетиката“, каза Доналд Тръмп и информира, че Америка отново ще започне да добива петрол и газ. „Ще намалим цените, ще постигнем стратегическите си резерви отново до върха и ще изнасяме американска енергия по целия свят“, обяви Тръмп.

„С моите действия днес ще сложим край на но-

вия „зелен“ курс и ще отменям мандата за електрическите превозни средства, спасявайки нашата автомобилна индустрия и спазвайки свещения си ангажимент към великите американски автомобилни работници. Незабавно ще започна преразглеждането на търговската система, за да защитя американските работници и семейства. Вместо да облагаме нашите граждани, за да обогатяваме други страни, ние ще облагаме чужди държави, за да обогатим нашите граждани“, изтъкна още 47-ият президент на САЩ.

В словото си Доналд Тръмп съобщи, че ще бъде създаден Департамент за правителствена ефективност, който ще има за цел да възстанови доверието и ефективността на федерално правителство.

„Смятам веднага да сложа край на правителствената полштика на опити за социално инже-

нерство въз основа на расата и пола във всеки аспект на обществения и личния живот. Ще изградим общество, което не вижда цвета на кожата, а е основано на заслуги. От днес официалната политика на правителството на Съединените щати ще бъде, че има само два пола, мъжки и женски“, каза президентът.

Той подчерта, че сред приоритетите му ще бъде създаването на силна армия, която да се грижи за мира и справедливостта.

„Ще променим името на Мексиканския залив на Американския залив и ще възстановим името на великия президент Уилям Маккинли на планината Маккинли, където трябва да бъде и където му е мястото“, бе категоричен Доналд Тръмп.

Пред гостите на церемонията той посочи още, че ще изпълни предизборното си обещание САЩ да си върне контрола на Панамския канал.

„Ние стоим на прага на четирите най-велики години в американската история. Бъдещето е наше и нашият златен век току-що започна“, завърши словото си Тръмп.

Парад и тържествени болове

Поради студенто време

ме традиционният парад беше преместен на закрито и се проведе в Capital One Arena. Вечерта завърши с три официални бала, на които президентът и първата дама участваха, отбелязвайки началото на новата администрация.

Екипът на Доналд Тръмп

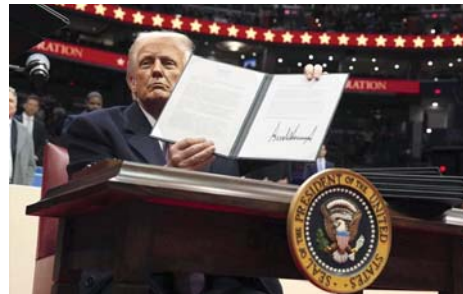
На официалния сайт

също така обяви намерението си да помиля участници в събитията, свързани с шурма на Капитолия на 6 януари 2021 г., и да класифицира наркокартелите като терористични организации.

Сред по-важните погисани укази на президента са този за „Защита на Съединените щати от чуждестранни терористи и други заплахи за националната сигурност и обществена безопасност“, за „Разгръщане на изключителния ресурсен потенциал на Аляска“, както и за „Обявяване на национална енергийна извънредна ситуация“ и „Популяризиране на красива федерална гражданска архитектура“.

Какво предстои пред Доналд Тръмп?

47-ият президент на Съединените щати Доналд Тръмп пое ангажимента да се справи с редица предизвикателства, от които

на Белия дом бе публикуван списък с членовете на екипа на 47-ия американски президент, който ще заемат ключови правителствени постове. Памела Бонди ще бъде главен прокурор, а Дъглас Бъртъм - министър на вътрешните работи. Шон Дъфи ще отговаря за транспорта, Питър Хегсет ще бъде министър на отбраната.

Робърт Ф. Кенеди поема здравеопазването и човешките услуги, Хауърд Лътник - търговията, а Марко Рубио ще бъде държавен секретар. Ерик Търнър от Тексас ще е министър на жилищното строителство и градско развитие.

Първи президентски действия

Още на 20 януари Тръмп подписа близо 100 изпълнителни указа, включително отмяна на 78 декрета на предшественика си Джо Байдън. Сред парафираните документи бе излизане от Парижкото споразумение за климата и връщане на федералните служители в офисите. Доналд Тръмп

зависи успехът на неговия втори мандат. Основен приоритет ще бъде икономическото възстановяване. Тръмп планира мащабни реформи в миграционната политика, която започна с обявяване на национално извънредно положение на южната граница. Във външната политика той ще преразгледа търговските споразумения, за да защити интересите на американските работници, и ще укрепи военната мощ на страната. Освен това създаването на Департамент за правителствена ефективност има за цел да възстанови доверието в институциите и да премахне политиките, които разделят обществото.

Тръмп е изправен пред сериозни вътрешнополитически и международни предизвикателства, като ще трябва да балансира между амбициозните си планове и общественото недоволство. Успехът му ще зависи от способността му да реализира обещанията си и да обедини американците около своята визия за „златния век“ на Америка.

Лилия Донкова, кмет на столичния район „Кремиковци“:

Инвеститорският интерес е насочен към и предприятия на леката промишленост

В процес на проектиране сме на училище в с. Долни Богров

Георги Сотиров

Г-жо Донкова, район „Кремиковци“, който Вие ръководите втори мандат, твърдо се раздели със старата си слава на замърсител на Софийското поле. Във всяко населено място на територията Ви има или парк, или терени за озеленяване, или спортни игрища и детски площадки.

По-точно е, че във всяко населено място има практически от всичко изброено, а в с. Долни Богров и кв. „Враждебна“ парковете са по три. Навсякъде имаме детски площадки, те са ни приоритет и продължаваме да изграждаме нови. През миналата година обновихме и две футболни игрища, при едното сменихме естественото покритие с изкуствена трева. За това настояяха повече от 500 деца и не можехме да не се съобразим.

Ще припомня, че „Кремиковци“ е един от 24-те административни района на Столичната община (СО). Намира се в североизточната част на СО и заема 213 кв. км, или около 18,3% от територията ѝ. Включва кварталите „Враждебна“, „Челопечене“, „Чепинско шосе“, „Ботунец“, „Кремиковци“ и „Сеславци“, селата Горни Богров, Долни Богров, Яна и Желява, както и град Бухово. Най-голямото населено място е кв. „Ботунец“, а най-малкото – с. Желява. Факт е, че и металургията, и уранодобивът, с които се свързваше р-н „Кремиковци“, останаха в историята. Няма я вече тежката индустрия, останаха само малки предприятия, основно от преработващата и леката промишленост. Най-голямото произвежда стоманобетонни конструкции и елементи.

Сега ориентацията на инвеститорите е към строителство или реконструкция на логистични бази, складове, предприятия на леката промишленост. Усещането е, че местните хора си носят страховете от някогашното разрастване на металургичния гигант и се надяват този вид производство никога да не се възстанови на територията на района.

Решението за създаване на Металургичен комбинат „Кремиковци“

на базата на Кремиковското железорудно находище е взето през 1956 г. Още отначало предприятието е било нерентабилно, съществувало за сметка на значителни дотации от гържавния бюджет. Причината е, че капацитетът му значително е надхвърлял потреблението в страната, произвежданият нискосортов прокат е бил с незначителна добавена

стойност, а в същото време се е налагал внос на скъпи висококачествени метали.

А каква е настоящата слава на района? Има ли перспектива за разрастването на София към Стара планина, т.е. в южна посока във Вашия регион?

Да, ние се намираме в южните склонове на Стара планина, т.е. на

слънчевите склонове на Балкана, и може би сме район, който е дал и дава най-големите възможности на столучани за жилищно и промишлено строителство. Има много желаещи да изградят нови обекти и в момента с Направление „Архитектура и градоустройство“ (НАГ) към Столичната община сме в процесури за разширяване на зоните за строителство – и за ег-

ноетажни семейни къщи, и за друг вид сгради – логистични бази, индустриални паркове и здания със смесено предназначение. Когато приключим тези процедури, ще можем да отговорим на нарастващия интерес на столучани да реализират своите строителни проекти. В момента се забелязва, че на територията ни се правят доста основни ремонти на семейни къщи, които придобиват съвсем нов вид и са радост за око за жителите и гостите на селата, а и на преминаващите туристи.

След като приехте поканата за интервюто, ми представихте справка за р-н „Кремиковци“, която показва голяма строителна активност. В нея беше отчетоно, че за миналата година са издадени 110 строителни разрешения. Някои бяха за проекти за изграждане на фотоволтаични електроцентрали. Какво още се строи в района?

Доста се строи при нас. Както споменах, СМР са свързани основно с благоустрояване на къщите и дворовете, развиват се нови производствени мощности в областта на леката промишленост. Много млади хора купуват стари къщи, правят сериозни ремонти и цялото семейство се пренася при нас. Тази тенденция се забелязва във всичките ни населени места.

Имаме заявен солиден инвеститорски интерес от производител на матраци. Предстои изграждането на модерни мощности, като компанията междуременно търси варианти да си посгури необходимите кадри.

Не мога да пропусна и

най-големия ни търговски комплекс на популярна верига в Европа, който се намира на ъгъла на автомагистрала „Хемус“ и ул. „Кремиковско шосе“. В него има офиси и магазини, в които човек може да открие всякакви стоки за дома или за свободното време на семейството. Всички големи компании, опериращи на територията ни, са избрали район „Кремиковци“, защото при нас има всичко необходимо за развитие на модерен европейски бизнес – и терени, и инфраструктура. Очакваме да бъдат отворени и много относително малки фирмени магазинчета – за парфюмерия, дрехи, обувки, стоки за бита. С други думи, при нас всеки може да открие всичко, от което има или няма нужда, и това е и нашата основна идея за развитие.

Село Желява е най-североизточната точка на Столичната община, намира се в подножието на връх Мургаш. Посетих това село и ми направи впечатление, че то съчетава природа, история и археология на едно място.

Това е причината не само в с. Желява, но и навсякъде в района обявен терен за застрояване или продажба на къща да не се случват за кратко време. Проблем е, че се бавят разширенията на урбанизирания територия и хората с право негодуват, че незабавно от наличните парцели, за които има интерес да се закупят, прощегурите не са приключили, а в Стара планина строителният сезон е по-кратък.

Обяснило е нетърпението на хората да придобиват терени при нас и на тях да изградят новите си домове. Бли-

Образователната инфраструктура в р-н „Кремиковци“ е напълно реновирана

Изграждането на детски площадки е приоритет за администрацията на р-н „Кремиковци“

Строителство на логистични бази

Снимки авторът

Культурният дом в гр. Бухово

зостта ни до столицата е голямото предимство. Няма задръствания по пътищата, а и останалата инфраструктура – водопровод, електричество, интернет и прочие, е добре развита. Администрацията прави всичко възможно желаещите по-бързо да изградят къщи на територията ни, но спазвайки всички правила.

Интересно място в района е и Бухово. Старата уранова „слава“ на града бе изместена от развитието на индустриална зона. Освен това населеното място има прекрасен парк от 100 дка, в допълнение жителите се наслаждават на красиви гледки към Балкана. Какво още прави администрацията за Бухово?

Бухово е един от трите града на територията на Столичната община – другите два са Баня и Нови Искър. Трябва да призная, че нашите предшественици, които са работили в районната администрация по времето на уранодобива, са били добри стопани. Изградиха са впечатляващ Културен дом. Освен това градът е чудесно планиран и благоустроен, което се вижда от построените жилища за някогашните миньори, гимназията и т.н. Разбира се, след като този отрасъл спря дейност на територията на Бухово, много от придобивките за нашите съграждани останаха на произвола на времето. Точно затова важен приоритет на районната администрация е да ремонтира и реновира наследството от тези далечни години. Смяя да твърдя, че се справяме доста добре. Направихме и основен ремонт на буховското училище, като бяха реализирани СМР на покрива, поставихме изолации, монтирахме нови дозрами. Предстои да изработим проект за обновяване на двора на училището, който е 25 дка и сред най-големите в учебните заведения

в Столичната община. Преди години санирахме детската градина. Скоро ще започнем вътрешен ремонт на Културния дом. Предстои да реновираме сградата на кметството, подобряваме визията и на читалищата. Работим активно и по проектите за изграждането на нови спортни

Район „Кремиковци“ отчита сериозна строителна активност

площадки.

Сега в Бухово се развива лека промишленост. Строят се производствени халета, складови бази, сервиси за ремонт на автомобили. Вече няма замърсяващи производства.

На територията на кв. „Кремиковци“ се намира манастирът „Св. Георги Победоносец“ – част от Софийската Мала Света гора. Разкажете ни за него.

Отец Серафим стопанисва Кремиковския манастир и се грижи много добре за него. СО осигури финансиране по програма, управлявана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Дейностите са на финален етап – дострояват се работилници, магазинчета, голямо земеделско стопанство.

В новата част на обекта се помещават популярните детски летни лагери. Традиционно през юни, юли и август в няколко български манастира се провеждат такива лагери. На тях децата, които решават да се включат с разрешение на родителите, изучават предмета „Религия“ и не само научават нови неща,

но имат възможност за летен отдих. В Кремиковския манастир „Св. Георги Победоносец“ подобни лагери се провеждат повече от десет години и за това беше построена специална сграда в двора на обекта. Не е за явяване, но има деца, които всяка година посещават летните лагери. Родителите не плащат нищо. Издръжката се осигурява от стопанството на манастира.

Как се развива туристическата инфраструктура в район „Кремиковци“?

По отношение на тази инфраструктура има още какво да се желае. В рамките на една инициатива на СО предложих терен, който е общинска собственост, над 50 дка, разположен точно над кв. „Кремиковци“, за изграждане на база за различни видове

Кремиковският манастир „Св. Георги Победоносец“

останали населени места се осигурява от „Софийска вода“ АД – от трасето от язовир „Искър“ през пречиствателната станция за питейна вода на столицата.

Вестник „Строител“ следи развитието на р-н „Кремиковци“ от доста години. В интервю за изданието Вашият предшественик Ивайло Панев, публикувано през 2016 г., сподели, че „липсата на канализация вгорчава ежедневието на хората от района“. Какво се е променило в тази насока за изминалото време?

За съжаление все още нищо не се случва с канализацията на нашите населени места. Исквам да поясня, че става дума основно за селата, където къщите на хората са на септични ями. Жилищните блокове в кв. „Ботунец“ имат изградена канализационна мрежа, която е заустена в ПСОВ.

В последните години се изпълняват проекти за изграждане на канали-

зационна мрежа в някои части на Столичната община, но за населените места в район „Кремиковци“, където липсва такава, не се намират решения. Кметът на София Васил Терзиев работи по този проблем, но всички сме наясно, че може да бъде преодолан далеч напред във времето.

Кажете няколко думи и за пътната инфраструктура.

През изминалата година завършихме предвидените реконструкции и изграждания на улици и пътища съгласно плана на Столичната община. В кв. „Враждебна“ има какво да се желае по отношение на пътната инфраструктура. В Бухово също – в тези две населени места са най-големите проблеми и приоритетно сме се насочили към подобряване на състоянието на вътрешнокварталните улици.

А за образователната инфраструктура? За радост на нашите деца нямаме нито едно

несанирано по всички правила училище, както и детска градина. Само в с. Долни Богров няма училище, но там сме в процес на проектиране. Районната администрация следва максимално, че където няма детска градина и училище, селото престава да бъде „живо“ населено място.

На финала какво ще пожелаете на жителите на р-н „Кремиковци“, на строителите и на екипа на в. „Строител“?

Нека всички да не се отърват от добро здраве. На моите съграждани искам да кажа, че стремехът на районната администрация е да превърнем нашите населени места в предпочитани за живеене и правене на бизнес. Пожелавам на българските строители да има топлина и уют в домовете им и в тези, които изграждат с труда си.

Благодаря на строителите за всичко, което правят, и на в. „Строител“ за възможността да представя развитието на р-н „Кремиковци“. Желя успешна 2025 г.!

СОФТУЕР

в услуга на строителния бизнес

Building
Manager

buildingmanager.bg

0896 630 291

✓ КСС

✓ Офериране

✓ Графици

✓ Справки

✓ Отчети

С финансиране от „ПРР 2021-2027“ ще бъдат обновени емблематични обекти в Благоевград

Десет проектни идеи за 98 млн. лв. са преминали етапа на приоритизация

Страницата
подготви
Елица Илчева

Десет проектни идеи на община Благоевград са одобрени от Министерството на регионалното развитие и благоустройството при предварителния подбор по Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ на Програма „Развитие на регионите 2021-2027“. Благоевград е конкретен бенефициент по процедура „Подкрепа за интегрирано градско развитие в 10-те градски общини – основни центрове на растеж“ на „ПРР 2021-2027“. Общата стойност на проектите, които преминават етапа на приоритизация и за които има осигурено финансиране, е почти 98 млн. лв., съобщава от Областния информационен център – Благоевград. Със средствата ще се реализират ремонти,

обновяване и модернизация на емблематични обекти в града.

В реконструкция и въвеждане на мерки за енергийна ефективност в част от сградата на градската баня ще бъдат инвестирани 4,5 млн. лв. Помещенията, в които от години функционира център за рехабилитация, ще бъдат превърнати в Общностен център за уязвими групи. Предвидено е и обновяване на зелената площ в непосредствена близост до сградата.

Друг проект на местната власт е за изграждане, обзавеждане и оборудване на изцяло нова сграда за общинско училище в района на Девето ОУ, както и реконструкция в съществуваща сграда на училището. Инвестицията е за над 17,5 млн. лв.

За обновяване и облагородяване на дворните пространства на общин-

ските училища в Благоевград са предвидени 8 млн. лв., като с тях ще бъде извършен и вътрешен ремонт на бившия Междучилищен център за трубово-политехническо обучение.

Сериозна инвестиция по „ПРР 2021-2027“ ще се реализира в партньорство

между общината, театъра и още няколко организации – с 18 млн. лв. ще се изпълни основен ремонт и реконструкция на ДТ „Никола Вапцаров“ – Благоевград.

Сградата на Националната агенция по приходите в центъра на града също ще бъде напълно об-

новена. Там са включени и интегрирани инвестиции в зелена, естетическа и устойчива среда.

Полувкопан обществен паркинг, паркова зона и нови сгради за социални услуги са планирани в жк „Струмско“. За тези обекти са заложени 8 млн. лв.

С 13,5 млн. лв. ще бъде

напълно реконструиран и модернизирани площад „Македония“. Други над 10,5 млн. лв. ще бъдат инвестирани в разработване на план за устойчива градска мобилност и реконструкция, корекция и покритие на част от ул. „Александър Стамболийски“.

Сред идеите, които са одобрени за финансиране, са и за парковете „Бачиново“ и „Ловен дом“. С над 14,5 млн. лв. те ще бъдат обновени, както и Ботаническата градина над квартал „Вароша“. Ще бъде разработена цялостна туристическа маркетингова стратегия за Благоевград.

До края на март 2025 г. експертна дирекция „Европейски проекти и прозрими“ в община Благоевград трябва да разработи конкретните проекти и да ги подаде за последваща оценка от Управляващия орган на програмата.

В Асеновград започна строителството на Младежки център

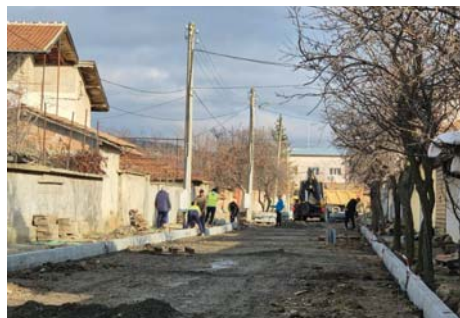
Със символична първа копка зам.-кметът на община Асеновград Стоян Димитров даде началото на строителството на Младежки център. Финансирането от 1,8 млн. лв. е осигурено от Националния план за възстановяване и устойчивост. Сградата ще се намира до залата по щанги и плавния басейн.

В новия обект ще има голяма конферентна зала, каквато в момента в Асеновград липсва, зали за обучения, кътове за отгих и игри и административни помещения.

По думите на Димитров идеята е мястото да се превърне в център за комуникация, социализация и спорт. Освен сградата се предвижда да бъде изградено мини футболно игрище с размери 20 на 40 м и т.нар. стрийт бол зона с баскетболен кош.

Проектът трябва да бъде завършен до 30 юни 2026 г.

Реконструират улична мрежа в Николаево

Започна реконструкцията на улици в община Николаево, съобщава от местната администрация. Проектът ще се реализира поетапно до първото тримесечие на 2026 г. Необходимо финансиране е осигурено по Програмата за развитие на селските райони.

Нов асфалт е предвиден за 825 м улична мре-

жа в града, обясниха от общината. Реализират се дейности и в село Нова махала на участък от 450 м, с който ще се осигури директна свързаност с общинския път Ветрен – Николаево. Реконструират се и улици в село Егрево – дейностите там ще обхващат 450 м. СМР са планирани и в с. Елхово – на 476 м.

Ремонтира се Начално училище „Ангел Каралийчев“ в Търговище

Снежана Гечева,
ОП на КСБ - Търговище

В началото на 2025 г. стартира ремонтът на сградата на Начално училище „Ангел Каралийчев“ в Търговище. Общата стойност на проекта за обновяване е 2,9 млн. лв. Финансирането е осигурено по програма „Държавни и общински училища – изграждане на нови сгради, както и пристрояване, надстройкаване и рекон-

струкция на съществуващи“ - модул 2, на МОН.

Сградата не функционира от дълги години. Намеренията са след обновяването ѝ да бъде ползвана от Второ СУ „Професор Никола Маринов“ с цел осигуряване на едномесен режим на обучението за всички ученици.

Проектът предвижда основен ремонт на фасадата и покрива, включително полагане на топлоизолация, хидроизолация.

Планирани са още погряване на покрива, обновяване на помещенията, изграждане на съвременна система за вентилация и отопление. Ще бъде на-

правена и пристройка за достъпна среда, и зона за спорт. СМР ще се осъществяват и на физкультурния салон и спортните площадки.

Мост над река Струма ще бъде укрепен със средства от АПИ

Предстои ремонт на мостовото съоръжение над река Струма в района на с. Тополица, съобщава Милка Салагоровска, зам.-кмет в община Петрич по „Териториално, селищно устройство, строителство и благоустройство“. Съоръжението е част от републиканската мрежа и Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ) е в процес на възлагане на обществената поръчка за извършване на ремонтните дейности. Мостът е с обща дължина 204 м и е единствената връзка на селата Ръждак, Дрангово

и Тополица с град Петрич. „Съоръжението е в аварийно състояние и в ремонтно състояние и ремонтът е наложителен“, поясни зам.-кметът Салагоровска. По думите ѝ след среща с представителите на АПИ и проектантите по

инициатива на община Петрич е постигнато споразумение по време на ремонтните дейности да не се спира движението на моторни превозни средства.

Прогнозната стой-

ност на обществената поръчка, обявена от АПИ, е 100 000 лв. без ДДС. „Изработването на техническия проект е първата и задължителна стъпка преди предприемането на качествени строителни работи. Въз основа на готовия проект след това ще се определят конкретните строително-монтажни работи, стойността, срокът им за реализиране и ще се пристъпи към избора на изпълнители на ремонта и на строителния надзор“, се посочва в информацията на Агенцията.

Изгражда се нов довеждащ водопровод в Болярово

За трайно решение на проблема с аварията по довеждащия водопровод на най-голямото село в община Болярово – Стефан Караджово, ще се изгради ново трасе на тръбата. Това съобщава от местната администрация след среща между управителя на „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – Ямбол, Христина Милкуева, представители на дружеството и кмета на Болярово Христо Христов.

В проблемния участък от около един километър налягането е високо и при всяко пускане на водата тръбата често аварира,

затова е взето решение да се мине към вариант изграждане на ново трасе от резервоара до селото.

„Общината има проекта в готовност за нов трасе на тръбата“, е посочила Милкуева. Новото трасе е уточнено, работата на терен ще започне през следващата седмица и ще продължи в рамките на месец. Инвеститор е общината.

През 2024 г. е извършен ремонт на водопроводната мрежа в селото за близо 2 млн. лв., с който процентът на подменените тръби в Стефан Караджово е достигнал 80.

Опазването на живота и здравето на хората, участващи в пътното движение, е от приоритетно значение за държавите по целия свят. В България се правят стъпки в тази посока, но въпреки това страната ни продължава да е на челните позиции в Европа с най-много жертви на пътя. За да допринесат за постигането на обществено значаеща цел – по-малко ПТП и пострадали у нас, вестник „Строител“ и Българска браншова асоциация „Пътна безопасност“ (ББАПБ) спартираха съвместна рубрика „Пътна безопасност“. В нея се поставят проблемите на пътната безопасност, дава се гласност на актуалните тенденции и добри практики в сферата, разглеждат се загубите, които носят ПТП. Сред ключовите теми е постигането на „Визия 0“ – интегриран подход с основна цел НУЛА жертви при пътнотранспортни произшествия! В рубриката на в. „Строител“ и ББАПБ представяме и интервюта на участници в онлайн предаването „Визия 0“, което се излъчва в YouTube канала на ББА „Пътна безопасност“. Целите разговори могат да бъдат следвани в специален раздел на интернет сайта на www.vestnikstroitel.bg. В настоящия брой Ви срещаме с инж. Христо Михайлов, докторант във Висшето транспортно училище „Тодор Каблешков“ по проблемите на организацията и безопасността на движението по пътищата.

Инж. Христо Михайлов, докторант във ВТУ „Тодор Каблешков“:

Провеждаме експерименти за подобряване на показателите на пътната маркировка

Осветлението е основен фактор за безопасност и трябва да му се обръща внимание

Инж. Михайлов, какви проблеми има по отношение на организацията на движението?

Те са комплексни, като по-скоро са съвкупност от различни фактори, като състоянието на пътната мрежа, културата на движение, осветеността на пътищата и т.н. Но за мен най-големият проблем е културата на движение.

Как може да се подобри тази култура?

Чрез строг контрол и санкции за нарушителите, качествено обучение на всички шофьори за по-безопасно придвижване, възможност за редовни курсове за освежаване на знанията, превенция на употребата на алкохол и наркотици, които са сред главните фактори, водещи до инциденти по пътищата. Също така насърчаване на прилагането на иновации и технологии за безопасност на превозните средства като автомобилни спирачки и джупи системи, които биха довели до подобряване на безопасността на движение.

Споменахте осветлението, на което рядко се обръща внимание.

Имах предвид осветлението в градски условия. Често на много места или такава липсва, или е толкова слабо, че все едно го няма.

А то е доста важно в тъмната част на денонощието, за да няма предпоставки за ПТП.

Да, то е основен фактор за безопасност и трябва да му се обръща внимание. Например има участъци от пътната мрежа, където осветителните тела са поставени до високи дървета, които покриват лампата и я затъмняват. Съответно става неефективна не само за преминаващите автомобили, но и за пешеходците. На подобни места могат да се приложат елементарни мерки, за да се подобри осветеността. Не казвам, че трябва да се орежат дърветата, има начини да решим проблема.

Разкажете ни за Вашата докторска дисертация.

Тя е на тема постигане на хомогенност на пътните настилки при реконструкция. Хомогенност означава пътищата да са с еднакви механични свойства. Тя спомага за по-дълъг живот на трасетата, ограничава се образуването на дупки и локални разрушавания, пукнатини. Дори една пукнатина може да доведе до разрушаването на асфалта, защото през нея навлиза вода, която при лоши метеорологични условия замръзва и създава проблеми.

Обикновено когато говорим за пътища, ние се съсредоточаваме върху изграждането на нови трасета, а Вие насочвате вниманието към реконструкцията, която е не по-малко важна. Какво е мнението Ви за поддръжката на пътищата?

Състоянието на пътната мрежа е незадоволително, защото на много места поддръжката на пътищата се изразява в запълването на дупки и правенето на така наречените кръпки. На даден компрометиран пътен участък обикновено се ремонтира най-проблемното място, изрязва се, обработва се и се полага нов асфалт и това се прави безсмислено, тъй като вагаме средства непрекъснато на едно и също място. Може би това е резултат на недостатъчно финансиране, което ни води до въртене в за-

творен кръг.

Вместо кръпките кое е правилното да се направи?

Завису за кой път става въпрос, но винаги при силно компрометиран участък е по-логично той да се направи, както се казва „от-до“, да се стигне до основния пласт и ако трябва, да се подобри, да се удебели и да се изгради наново. Нарушената цялост на пътя води до увеличаване на трафика на движението също така, тежкотоварни автомобили с много голямо тегло влизат в забранени участъци, вследствие на което се разрушават допълнително пътища, които не са предвидени за подобно натоварване. Тук пак опираме до строгия контрол.

Според Вас има ли достатъчно експерти в пътното строителство, на които да разчитаме за преодоляване на трудностите?

Считам, че имаме изключителни професионалисти в пътното строителство в България. Аз лично познавам доста от тях.

След като имаме експертите, какъв е проблемът, че в крайна сметка голяма част от пътищата се оказват некачествени?

Ами те са некачествени, защото не са ремонтирани навреме. Не е про-

блемът в специалистите. Всеки допуска грешки по време на работа, аз не казвам, че са безгрешни, важно е проблемите да се отстраняват веднага. Някои неща изискват технологично време, а наблюдението ми са, че понякога институциите влияят негативно в това отношение, защото изискват срокове, които са немислими.

Системата ни също е протрива с цялата строителна документация, която се изисква, тя е изключително тежка. Сроковете за издаване на строителни разрешения са доста големи. Трудности създават и отчужденията на имоти.

Тези неща могат да бъдат олекотени, ако някой се заеме да ги реформи. Например Законът за устройството на територията и различни уредби, които са правени много отдавна и са с хиляди поправки.

Какви проучвания правите в момента?

С моя научен ръководител решихме да проведем изследване за пътните маркировки. Спряхме се на тях, тъй като нашите изследвания за приемане на пътни маркировки са малко по-високи от тези в Западна Европа. При пътната маркировка има три фактора, за които е необходимо да постигнем определена стойност. Това са светлоотражение при дневна и нощна видимост, сцепление на гумите на

автомобила с пътната маркировка и цвят на боята. Последното е лесно постижимо за разлика от светлоотражението. При дневна видимост се обозначава с QD и за пътища първи клас от 160, а за нощната видимост – RL, което не трябва да е под 300. Изискването за стойността на сцеплението – SRT, е да е над 55. За да се постигнат RL300 и QD160, трябва да се положат светлоотражателни перли. Това са частички от непрошено стъкло, които се полагат върху боята. Така се постига светлоотражение, но стъклото е гладко и намалява сцеплението между настилката и гумите на автомобила. Тоест много често, когато имаш RL300, е почти невъзможно да си със сцепление SRT55. Един вид гвете неща се самоизключват. Ако се използват по-малко перли, можеш да постигнеш SRT55, но няма да има нужното светлоотражение. Това е малко пагубно положение – един вид си в омагьосан кръг.

Установихме, че е най-добре да се слагат перли в този диапазон 450-600 г. Като се подобри времето, ще продължим с опитите. Целта ни е да постигнем едновременно светлоотражение и сцепление.

Направете послание към всички участници в движението, какво да спазват за тяхната безопасност на пътя?

На първо място да не предприемат рискови изпреварвания. По време на шофиране много хора пренебрежават чувството за самосъхранение и на преден план излъква нуждата да отидат някъде бързо. Често шофьорите предприемат рисково изпреварване без никаква видимост, на извади, в планински участъци и т.н. Това е най-опасната маневра. Чувството за самосъхранение, а и отговорност към останалите хора трябва да надделяват. Абсурдно е да се кара автомобил след употреба на алкохол или наркотици. Важно е и да се съобразяваме с качеството на пътната мрежа – има участъци, в които си мислиш, че можеш да влезеш с определена скорост, защото организацията го позволява, но всъщност състоянието на пътя не го позволява. Затова по-добре да намалим.

маркировка. С моя научен ръководител решихме да направим пътни маркировки с различни видове перли, в които експериментирахме с количеството от гвата материала, за да видим дали ще има подобрение на показателите. Ще уточня, че количеството на перлите пряко зависи от скоростта на полагане на машината. Проверихме какъв ефект ще има, ако сложим повече перли с 30% от веществата кристобалит и гурунт. Машината, която използвахме, е германска, марка „Хофман“, модел H29-1. При работа с нея на един квадратен метър боя се слагат между 450 и 600 г светлоотражателни перли. Направихме експерименти с повече и по-малко перли. Резултатите показваха, че ако сложих прекалено малко перли, не може да постигнеш стойности на RL300, а ако са повече от 600 г перли, пак няма добър ефект, защото перлите се припокриват една друга и светлината се пречупва по различен начин. Установихме, че е най-добре да се слагат перли в този диапазон 450-600 г. Като се подобри времето, ще продължим с опитите. Целта ни е да постигнем едновременно светлоотражение и сцепление.

Направете послание към всички участници в движението, какво да спазват за тяхната безопасност на пътя?

На първо място да не предприемат рискови изпреварвания. По време на шофиране много хора пренебрежават чувството за самосъхранение и на преден план излъква нуждата да отидат някъде бързо. Често шофьорите предприемат рисково изпреварване без никаква видимост, на извади, в планински участъци и т.н. Това е най-опасната маневра. Чувството за самосъхранение, а и отговорност към останалите хора трябва да надделяват.

Абсурдно е да се кара автомобил след употреба на алкохол или наркотици. Важно е и да се съобразяваме с качеството на пътната мрежа – има участъци, в които си мислиш, че можеш да влезеш с определена скорост, защото организацията го позволява, но всъщност състоянието на пътя не го позволява. Затова по-добре да намалим.

Страницата подготви екип на вестник „Строител“

Най-дългият магистрален тунел в света е в планината Тяншан в Китай

Съоръжението е 22,13 км и е построено за 52 месеца

Страницата
подготви
Елица Илчева

През последните десетилетия Китай не спира да се доказва като водеща сила в областта на инженерните постижения. В първите дни на новата година страната обяви завършването на най-дългия магистрален тунел в света. Името му е „Шънли“, което се превежда като „Победа“. Той е 22,13 км и е част от 320-километровата скоростна магистрала „Урумчи – Юли“, която се вие през планината Тян-

шан в автономния регион Синцзян – Уйгур.

След като съоръжението бъде пуснато в експлоатация през 2025 г., ще намали времето за пътуване през

планината от 3 часа на около 20 минути.

Работата по тунела е започнала през април 2020 г. Строителството е поверено на China Communications Construction Xinjiang Transportation Investment and Development Co. Изпълнителите е трябвало да преодолее много трудности и непрекъснато да прилагат иновации, за да се справят с преизви-

кателства, като средна надморска височина от над 3000 метра и сложни геоложки условия. Компанията е използвала нови технологии, благодарение на което е успяла да намали времето за строителство от първоначално обявените десет години

до малко над четири (за 52 месеца). Всички машини, с които са реализирани дейностите на обекта, са разработени в Китай.

Според местните власти тунелът отбелязва значима стъпка в развитието на инфраструкту-

рата на района, който е основна зона от Пътя на коприната. С отварянето му ще се увеличи автомобилният поток между северната и южната част на Синцзян, позволявайки повече възможности за кариера и развитие на населението.

BIG завършва първата фаза на Toyota Woven City в Япония

Автомобилната марка Toyota обяви, че първата фаза на нейния интелигентен град Woven City в Япония, проектиран от архитектурното студио BIG като „бъдещето на мобилността“, е завършена. Той се строи в Суsono, префектура Шизуока, в подножието на планината Фуджи, където е бил заводът Higashi-Fuji на Toyota Motor East Japan.

В готовите сгради се очаква да се преместят приблизително 360 жители през есента на 2025 г.

Woven City е планиран от път. 2000 души и ще се простира на площ от 70 хектара. Градът включва шахматно разположени дървени сгради, оразждащи централен площад и заобиколени от път. Зданията са със слънчеви панели на покрива, а апартаментите са проектирани така, че жителите да имат достъп до озеленени тераси.

В Woven City освен жилищни имоти ще има и места за бизнес и търговия на дребно, всички предназначени да „демонстрират гъл-

госрочния ангажимент на Toyota към мобилността“.

„Проектирахме града като „тъкана решетка“, която е широка 150 метра. Улиците са разделени на три секции, като основната е за автономни превозни средства, включително Toyota e-Palette“, казва от BIG.

Втората секция ще се използва от велосипеди, скутери и други лични видове транспорт, докато третата ще бъде „линеен парк“ за пешеходци.

„Ние вярваме, че имаме уникална възможност да изследваме нови форми на урбанизъм с Woven City“, каза основателят на BIG Бярге Ингелс, когато проектът беше обявен за първи път.

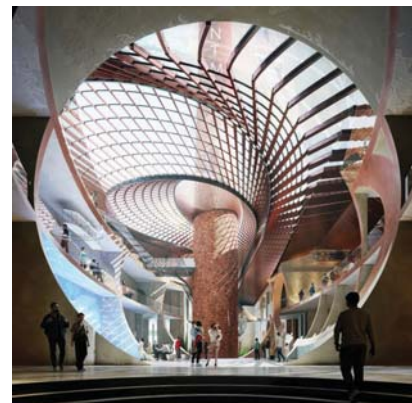
Фабрика за хартия става музей на Никола Тесла в Белград

Британското студио Zaha Hadid Architects и местното бюро Bureau Cube Partners обединяват усилия, за да превърнат фабриката за хартия в Белград, Сърбия, в музей, посветен на сръбско-американския инженер и изобретател Никола Тесла. Архитектите ще започнат част от фасадите на строената през 1924 г. производствена сграда и сводестите тавани на нейната мелница.

„Дизайнът на музея се основава на изследванията на Никола Тесла за магнитни полета и безжичен трансфер на енергия“, разясняват концепцията си от Zaha Hadid Architects.

В западната част на бившата фабрика ще бъде пробит кръгъл отвор, който ще се превърне главен вход. През него посетителите ще влизат в атриум с тропина височина с елипсовиден покрив, изграден около оригиналния фабричен комин.

Във вътрешните стени на сградата ще бъдат направени допълнителни извити отвори, за да се подобри циркулацията между изложбените прос-

транства. Те ще определят поредица от триизмерни сферични кухни, които ще създават разширена перспектива от западния вход през атриума и завършваща при мемориала на Тесла в източния край на музея. В зданието ще има кафене, многофункционална зала и ресторант на покрива с изглед към река Сава.

Площадът пред музея също ще носи името на Никола Тесла. На това публично пространство ще се направят извити пътеки и градини.

Очакванията са бъдещият музей на Тесла да се превърне в притегателно място за жителите и гостите на града.

GEM Factory of the Future в Мейн...

Започна работата по сградата GEM Factory of the Future в Мейн, проектирана от американското архитектурно студио Grimshaw и SMRT. Разположена в Университета на Мейн, фабриката за „зелена“ енергия и материали на бъдещето ще осигури пространство за студенти, преподаватели и изследователи за разработването на AR (добавена реалност), AI (искусствен интелект), на машини и за други технологични постижения с биобазирано производство.

„GEM ще бъде връзка на кампуса на университета с център за възобновяване на производството, като се използват интелигентни системи“, казва директорът на Grimshaw и SMRT Марк Роагс. „Висшето образование трябва да пренастрои подхода си, насърчавайки интердисциплинарното сътрудничество и създавайки среда, в която се наблюдава на ученето чрез преживяване и авангардни изследвания, за да подготвят бъдещите инженери, архитекти и техници за динамичното технологично развитие“, добавя той.

Двуетажното здание ще бъде с дървена конструкция и обковано с метални панели. Илюстрациите, разпространени от студио Grimshaw и SMRT, показват остъклен основен вход с тънки прозорци,

преминаващи по височината с прекъсвания. В GEM Factory of the Future ще има лаборатории и просторни открити пространства за производство. Мобилни роботи ще кръжат над бюрата. Превиден е и широк отсек, където бде роботизирани ръце ще сглобяват големи части, като например корпус на кораб.

Пространствата ще осигурят място за производство на компоненти с размери до 60 на 100 фута (18 на 30 метра). В съоръжението ще се наблюдава на биобазирано производство на добавки като 3D печат с дървени полимери.

Легендарният сър Род Стюарт идва у нас за първи път

Музикантът ще изнесе специален концерт в София в рамките на европейското си турне

Страницата
подготви
Десислава Бакърджиева

Легендарният г-в-кратно вписан в Залата на славата на рокендрола певец и композитор сър Род Стюарт ще изнесе специален концерт в София в рамките на европейското си турне. След повече от пет десетилетия на сцената и в годината, когато се завръща на най-големия музикален фестивал в света – Гласътънбъри, Стюарт най-после идва за първи път в страната ни. Той ще зарадва българската публика на 11 декември 2025 г. в „Зала Арена 8888“.

Шоуто ще представи

едни от най-запомнящите се песни от кариерата на Род Стюарт, сред които Maggie May, Have I Told You Lately That I Love You, Da Ya Think I'm Sexy, The First Cut is the Deepest, Forever Young. Тези и още много хитове на британския рокпевец ще оживеят на българска сцена, носейки невероятната енергия и емоционален заряд на Стюарт.

Роден в Лондон, силно повлиян от рокендрол вълната и възрожден от соул и блуз традициите, Род Стюарт е артист, чието талант и харизма пропълват да преодолжават времето и жанровите ограничения. С на

250 милиона продадени албума и сингли на първите места в класациите по света той е сред най-успешните изпълнители в историята на музиката. Неговият отличителен пясъчник глас, стил и текстове се вписват успешно във всички жанрове – от рок, фолк и соул до R&B и джаз, превръщайки го в един от малкото артисти с албуми номер едно във всяко десетилетие от кариерата му. Стюарт е носител на престижни отличия, като ASCAP, Founders за тектонис, най-продаван автор на New York Times, GRAMMY за Жива легенда и, разбира се – рицарското зва-

ние, присъдено му през 2016 г. в Бъкингамския дворец за принос към музиката и благотворителните каузи.

През 2024 г. Род Стюарт издаде своя 33-ти студийен албум - Swing Fever. След успешна обиколка в Азия и Европа и финализирането на рекордно дългата си 13-годишна серия от концерти в Лас Вегас – Rod Stewart: The Hits, музикалната икона ще се завърне с The Encore Shows в The Colosseum в Caesars Palace през 2025 г., където ще представи най-големите си хитове, нови интерпретации, много сунг и впечатляваща сценична продукция.

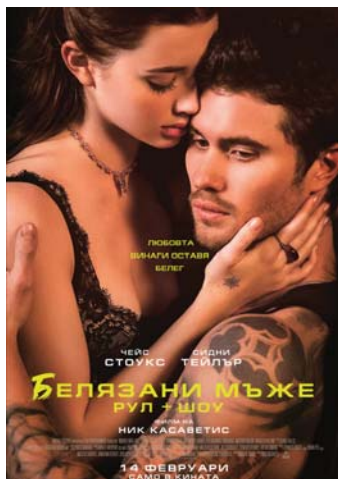
На Свети Валентин „Белязани мъже: Рул + Шоу“ ще разкаже незабравима любовна история

На 14 февруари - Свети Валентин, филмът „Белязани мъже: Рул + Шоу“ ще потопи зрителите в една история за необузвана страст. Адаптиран от любимата бестселър поредица на New York Times Marked Men от Джей Краунбър, известна със своите изключителни герои и увлекателни разкази, този изпепеляващ романс пренася на големия екран една незабравима любов.

Чаровната студентка по медицина Шоу Лангън е силно е привлечена от Рул Арчър. Той е бун и силно независим татуист, който няма място в живота си за добро момиче като Шоу – въпреки че тя е единствената, която наистина го разбира. Докато Лангън стриктно следва правилата, Арчър живее, за да ги нарушава. Но в една нощ всичко се променя и пламба искра, която никога не може да угаси. Шоу и Рул са изправени пред задачата да разберат дали може да съществува баланс помежду си и дали могат да съхранят любовта си.

Първият трейлър на филма показва наелектризираща динамика, емоционална дълбочина и сърцераздирателна драма, типични за популярната поредица. Разтърсващата химия между главните герои изпълва продукцията с магнетичен заряд и с лекота ни пренася в техния свят, който ще се стори изключително познат, дори на тези, които не са чели книгите.

Режисьор на „Белязани мъже: Рул + Шоу“ е Ник Касаветис („Темраката“, „Лице назаем“). В актьор-

ския състав влизат още Сидни Тейлър, Чейс Стоукс, Александър Лугвиз, Ела Балинска, Натали Алн Линг, Хана Кепъл, Пол Йохансон, Матю Носка, Дейзи Джели и др.

Международният фестивал за улични изкуства 6Fest ще представи артисти от 8 държави

16-ото издание на Международния фестивал за улични изкуства 6Fest ще се проведе в Пловдив от 24 до 27 април. Той ще събере 40 артисти от 8 държави (България, Италия, Чехия, Румъния, Сърбия, Турция, Украйна и Финландия), които ще покажат способностите си в различни изкуства, като цирк, озвн, куклен театър, живи статуи и музика.

Гигантски карнавални кукли ще пристигнат от театър „Колибри“ и Puppets Occurr Street в Румъния, както и от театър V.O.S.A. в Чехия. Италианската Opera Fiamme ще представи два театрални огнени спектакъла.

От Финландия ще гостува Vilma Talvite, чието музикален стил смесва съвремените с фино-узурските певчески традиции, а концертите ѝ са съчетание между вокали, пиано, бодиперкуси, ударни и танцови елементи. Сред музикалните събития и уас-

тието на Vulgar Klezmer Band – първия в България международен клезмер оркестър за улична музика.

През 2025 г. 6Fest поставя акцент върху премиерните гостувания на няколко чуждестранни формации, които артисти са живи статуи – Селк Сомак (Турция), Matrix Entertainment (Сърбия) и Театър на живите статуи „Galatea“ (Украйна).

Сред българските участници ще видим „Трио театър“ от Бургаз – първите, които възвещават „театър в кутия“ (театромат) у нас. Театър „Метаморфози“ от София ще представи най-новата си циркова продукция.

В следващия брой очаквайте

ИНТЕРВЮ

Инж. Цветелина Иванова, председател на ФНСС към КНСБ, и Цветелина Бикарска, зам.-председател на ФНСС

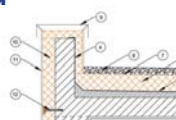
ОБЩИНИ

Станислав Илиев, кмет на столичния район „Възраждане“

ПОЛЕЗНИ СЪВЕТИ

Варианти на топлоизолиране на топъл (единичен) плосък покрив

ВЕСТНИК „СТРОИТЕЛ“ Е НОСИТЕЛ НА:

Наградата на НСОББ „Медият глас на общините“ 2018 г. и 2020 г.

Специална награда „Гласът на работните строители“ от ОП на КСБ – Смолян, 2019 г.

Специален приз „Скритото добро“ на Столичната община, 2017

Специална награда на ОП на КСБ – Велико Търново, статуетка на Уста Кольо Фичето, 2018 г.

Годишната награда на БНАБ „Медия на достойнство“ за 2014 г. за принос в областта на пътна безопасност

Почетен плакет на БТУ „Тодор Каравелов“ 2017 г.

Юбилеен плакет на БТУ „Тодор Каравелов“ 2017 г.

Наградата за 2014 г. на Националната асоциация на медиаторите и Съюза на юристите в България за специален принос в подкрепа за утвърждаване на медиацията

Наградата за 2010 г. на Съюза на юристите в България и на Висшия съдебен съвет за публикация в централния печат на правна тематика и за точно и обективно отразяване действителността на съдебната система

Годишната награда за 2013 г. на НСОББ в категорията „Печатни медии“

Строител

ИЗДАТЕЛ „ВЕСТНИК СТРОИТЕЛ“ ЕАД

„Вестник Строител“ ЕАД е притежател на марките „Вестник Строител“, „Строител“ и „Ког Строител“ съгласно Рег. №90849, Рег. №90848 и Рег. №109176 на Патентно ведомство на Република България

СЪВЕТ НА ДИРЕКТОРИТЕ

инж. Пламен Пергелов – Председател
инж. Любомир Качамаков
инж. Благой Козарев

Коректор

Румяна Кръстева
Графичен дизайн
Владислав Георгиев, инж. Гаял Герасимова

Прокурист и главен редактор

Ренета Николова

Технически секретар – шофьор

Калин Алексиев

Офис мениджър

Калоян Станчев

Реклама и организация на събития

Ренета Николова, 0888 55 39 50

Отговорни редактори

Десислава Бакърджиева,
Емил Христов

Реклационни телефони: 806 24 22; 0884 20 22 57

www.vestnikstroitel.bg; e-mail: news.stroitel@gmail.com

Редактори

Росица Георгиева, Мирослав Еленков

Адрес София, ул. „Михаил Теневи“ 6, ет. 4

Специални кореспонденти

Елица Илчева, Георги Сотиров

Печат „НД ПРИНТ ИНВЕСТМЪНТ“ ЕООД

Фото и видео заснемане

Мартин Стоянов, Владимир Ангелов

Разпространение

„Български пощи“ ЕАД

КОРЕСПОНДЕНТИ ОТ ОП НА КСБ: Мариана Иванова – ОП Видин, Аня Кулинова – ОП Пазарджик, Звезда Димитрова-Кошничарова – ОП Сливен, Бяла Сиракова – ОП Враца, Рени Александър – ОП София, Станислава Босева – ОП Плевен, Недялка Маргаритова – ОП Смолян, Георги Кулов – ОП Кърджали, Диана Димова – ОП Велико Търново, Снежана Генчева – ОП Търговище

ПАРК ХОТЕЛ „МОДЪР“

Посрещнете Деня на влюбените в прегръдките на Родопите!

2025 Рекламна тарифа

1. ПЪРВА СТРАНИЦА – ЛОГО до 8 см²
Само с едногодишни договори.
Цена с включена 50% отстъпка – за 1 година (52 броя) – 7400 лв.

2. ВЪТРЕШНИ СТРАНИЦИ – РЕКЛАМНИ КАРЕТА – ЦЕНА ЗА 1 БР.
Цяла страница 254x377 мм – 1260 лв.
1/2 страница 254x187 мм – 630 лв.
1/4 страница 125x187 мм – 320 лв.
1/8 страница 125x93 мм – 165 лв.

3. ПУБЛИКУВАНЕ НА ПОКАНА ЗА СЪБИТИЕ, ПОЗДРАВ
Максимален обем 1/2 страница – 570 лв.

4. ПУБЛИКУВАНЕ НА МАЛКИ ОБЯВИ
Цена за 25 кв. см – 70 лв.

5. ВЛОЖКИ ДО 50 Г, ДО А4
Тираж над 5000 бр. – 0,35 лв./бр.
Тираж от 2500 бр. до 5000 бр. – 0,40 лв./бр.
Тираж до 2500 бр. – 0,50 лв./бр.

6. АБОНАМЕНТ ЗА PDF ИЗДАНИЕТО НА В. „СТРОИТЕЛ“
Цена за 1 година – 400 лв.

7. ПРОФЕСИОНАЛНО ЗАСНЕМАНЕ НА ОБЕКТИ И СЪБИТИЯ
Фотозаснемане до 4 часа и обработка на материала – 600 лв.
Фотозаснемане до 8 часа и обработка на материала – 1000 лв.
Видеозаснемане 1 ген. монтаж и тиражиране – 1700 лв.

✓ ПРЕДПЕЧАТ НА РЕКЛАМНИ МАТЕРИАЛИ – ОТ 150 ЛВ.
✓ ПРЕДПЕЧАТ И ОТПЕЧАТВАНЕ НА ПОКАНИ, ПОЗДРАВИТЕЛНИ КАРТИЧКИ, ПОСТЕРИ
✓ ИЗРАБОТВАНЕ НА КАЛЕНДАРИ, ПАПКИ, РЕКЛАМНИ МАТЕРИАЛИ И ДР.
✓ ОРГАНИЗИРАНЕ И ОТРАЗЯВАНЕ НА СЪБИТИЯ

Строител
www.kcb.bg
www.vestnikstroitel.bg
ИЗДАНИЕ НА КАМАРАТА НА СТРОИТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ISO 2021:2024
BUREAU VERITAS
ISO 9001:2015
BUREAU VERITAS
Вестник „Строител“ ЕООД е сертифициран за управление на качеството по стандарта ISO 9001:2015 от Bureau Veritas Certification. Вестник „Строител“ е произведен в съответствие с изискванията за управление на качеството на управление, сертифицирана от Bureau Veritas Certification по стандарта ISO 9001.

Вестникът излиза всеки петък, материалите за публикации (гизайн, текст) се подават до вторник същата седмица.

www.vestnikstroitel.bg

ПУБЛИКУВАНЕ НА БАНЕР

ГОРНИ – ДО ГЛАВАТА
Цена – 3000 лв./1 година

СТРАНИЧНИ
Цена – 2500 лв./1 година
450 лв./1 месец

ПУБЛИКУВАНЕ НА НОВИНА/РЕКЛАМА В САЙТА
Обем до 2500 знака + 1 снимка
Цена – 300 лв.
Обем до 5000 знака + 2 снимки
Цена – 600 лв.

Ново! Публикуване на новина/реклама във:

Facebook СТРАНИЦАТА НА В. „СТРОИТЕЛ“
Текст и снимка – 250 лв.
Текст, снимка и тагване на фирма/продукт – 350 лв.
Текст и видео – 350 лв.
Публикуване на стори – 100 лв.

Viber ГРУПАТА – 300 лв.

TikTok
Рекламен клип до 30 сек. – 200 лв.
X – 150 лв.

LinkedIn СТРАНИЦАТА
Текст и снимка – 200 лв.
Текст, снимка и тагване на фирма/продукт – 250 лв.
Текст и видео – 300 лв.

Instagram ПОСТ
Снимка и тагване – 150 лв.
Две снимки и тагване – 200 лв.
Публикуване на стори – 100 лв.

ПРИ ПАКЕТНО ОТРАЗЯВАНЕ В СОЦИАЛНИТЕ КАНАЛИ НА В. „СТРОИТЕЛ“ – ОТСТЪПКА ДО 20%

За едногодишни договори – **до 50% отстъпка** от рекламната тарифа

Цените не включват ДДС

За контакти: 0888 55 39 50 – Ренета Николова, 0884 20 22 57 – Калоян Станчев

Надежден партньор с 25 години в бизнеса

25 ГОДИНИ СТРИМОНА

- Производство и монтаж на стоманени конструкции:
 - за сгради
 - за индустрията
 - за офшорни инсталации
- Строителство на сгради и съоръжения
- Механична обработка
- Металообработка
- Оградни системи и габиони
- Търговия с метали и строителни материали

Стримона ЕООД
гр. Петрич, ул. "Първомайски път" №35
тел: +359 745 69 600, info@strimona.net

КСБ отдава под наем зали за провеждане на събития – гр. София, ул. „Михаил Тенев“ № 6

Голяма зала театър „Колой Фичето“ с капацитет до 100 души

6 броя безжични микрофони, проектор, екран, флипчарт, лаптоп, озвучителна система
Наем за 8 часа:
за членове на КСБ – 600 лв.;
за външни клиенти – 1200 лв.
Наем за 4 часа:
за членове на КСБ – 300 лв.;
за външни клиенти – 600 лв.

Заседателна зала „1,5“ с капацитет 28 сегащи места на конферентна маса + 22 сегащи

28 конферентни микрофона, проектор, екран, флипчарт, лаптоп, озвучителна система
Наем за 8 часа: за членове на КСБ – 300 лв.;
за външни клиенти – 600 лв.
Наем за 4 часа: за членове на КСБ – 150 лв.;
за външни клиенти – 300 лв.

Цените са с ДДС